YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(viides jaosto)

11 päivänä maaliskuuta 2009 *

Asiassa T-354/05,

Télévision française 1 SA (TF1), kotipaikka Boulogne-Billancourt (Ranska), edustajinaan asianajajat J.-P. Hordies ja C. Smits,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään C. Giolito,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jota tukevat

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja A.-L. Vendrolini,

ja

France Télévisions SA, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan asianajajat J.-P. Gunther ja D. Tayar,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii France Télévisionsille myönnetystä tuesta 20.4.2005 tehdyn komission päätöksen K(2006) 1166 lopullinen (tuki E 10/2005 (ex C 60/1999) – Ranska, Televisiolupamaksu) kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Prek ja V. M. Ciucă,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Kristensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.10.2008 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 EY 86 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kaupan kehitykseen ei saa vaikuttaa tavalla, joka olisi ristiriidassa yhteisön etujen kanssa.”

2 EY 87 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.”

3 EY 88 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Komissio seuraa jatkuvasti jäsenvaltioiden kanssa niiden voimassa olevia tukijärjestelmiä. Se tekee jäsenvaltioille ehdotuksia yhteismarkkinoiden asteittaisen kehittämisen tai yhteismarkkinoiden toiminnan kannalta aiheellisiksi toimenpiteiksi.

2. Jos komissio vaadittuaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa toteaa, että valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki ei 87 artiklan mukaan sovellu yhteismarkkinoille taikka että tällaista tukea käytetään väärin, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä.

– –

3. Komissiolle on annettava tieto tuen myöntämistä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 87 artiklan mukaan sovellu yhteismarkkinoille, se aloittaa 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.”

4 [EY 88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

b) voimassa olevalla tuella

i) – – tukia, jotka olivat olemassa ennen perustamissopimuksen voimaantuloa kyseisessä jäsenvaltiossa, eli tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka on otettu käyttöön ennen perustamissopimuksen voimaantuloa ja joita voidaan soveltaa edelleen perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen – –.”

5 Asetuksen N:o 659/1999 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Komission on saatava asianomaiselta jäsenvaltiolta kaikki tarvittavat tiedot tarkistaakseen jäsenvaltion kanssa voimassa olevia tukiohjelmia [EY 88] artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Jos komissio katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle alustavasta kannastaan ja antaa tälle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa komissio voi pidentää tätä määräaikaa.”

6 Asetuksen N:o 659/1999 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos komissio jäsenvaltion 17 artiklan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se antaa suosituksen, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle. Suositus voi koskea erityisesti:

a) tukiohjelman asiasisällön muuttamista; tai

b) menettelytapoja koskevien vaatimusten asettamista; taikka

c) tukiohjelman lakkauttamista.”

7 Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos asianomainen jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut toimenpiteet ja ilmoittaa siitä komissiolle, komissio kirjaa kyseisen tiedon ja ilmoittaa siitä jäsenvaltiolle. Annettuaan hyväksyntänsä jäsenvaltio on velvollinen toteuttamaan aiheelliset toimenpiteet.

2. Jos asianomainen jäsenvaltio ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä ja komissio otettuaan huomioon asianomaisen jäsenvaltion esittämät perusteet, pitää näitä

toimenpiteitä edelleen tarpeellisina, se aloittaa 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Tämän asetuksen 6, 7 ja 9 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin."

8 Asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Komissio julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tiivistelmän päätöksistä, jotka se on tehnyt – – 18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa. Tiivistelmässä ilmoitetaan mahdollisuudesta saada jäljennös päätöksestä todistusvoimaisella kielellä tai todistusvoimaisilla kielillä."

Tosiseikat

9 Télévision française 1 SA, joka omistaa yksityisen kaupallisen televisiokanavan TF1, kanteli 10.3.1993 päivätyllä kirjeellä komissiolle niistä tavoista, joilla France 2- ja France 3 -televisiokanavia, jotka ovat julkisia ranskalaisia televisiokanavia, rahoitettiin ja joilla niiden toimintaa harjoitettiin. Tässä kantelussa, jota täydennettiin 10.3.1997, vedottiin EY 81 artiklan, EY 86 artiklan 1 kohdan ja EY 87 artiklan rikkomiseen. Kantaja väitti kantelussaan, että muiden toimien ohella se, että Ranskan tasavalta suoritti televisiolupamaksut edelleen France 2:lle ja France 3:lle, merkitsi EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

10 Komissio päätti 27.9.1999 tekemällään päätöksellä, joka julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 27.11.1999 (EYVL C 340, s. 57), aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn France 2:n ja France 3:n saamien investointitukien ja France 2:n vuosina 1988–1994 saamien pääomatukien osalta. Tämä menettely ei koskenut edellä mainittua lupamaksua, koska kyseinen toimenpide katsottiin alustavasti voimassa

olevaksi tueksi, jota oli tarkasteltava erikseen asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden mukaisesti.

11 Ranskan tasavalta siirsi vuonna 2000 France 2:n ja France 3:n julkiseen holdingyhtiöön France Télévisions SA:han, joka oli perustettu 1.8.2000 annetulla Ranskan lailla nro 2000-719, jolla muutettiin viestinnän vapaudesta 30.9.1986 annettua lakia nro 86-1067 (loi n° 86-1067, du 30 septembre 1986, relative à la liberté de communication; JORF nro 177, 2.8.2000, s. 11903), ja jonka tehtävänä oli sovittaa yhteen Ranskan julkisten televisiokanavien toimintaa.

12 Komissio päätti valtiontuesta, jonka Ranska on toteuttanut France 2:n ja France 3:n hyväksi, 10.12.2003 tekemällään päätöksellä 2004/838/EY (EUVL 2004, L 361, s. 21; jäljempänä 10.12.2003 tehty päätös), että France 2:n ja France 3:n saamat investointituet ja France 2:n vuosina 1988–1994 saamat pääomatuet olivat EY 86 artiklan 2 kohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvia valtiontukia. Kantaja nosti mainitusta 10.12.2003 tehdystä päätöksestä kumoamiskanteen, joka kirjattiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa rekisterinumerolla T-144/04 ja joka hylättiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-144/04, TF1 vastaan komissio, 19.5.2008 antamalla määräyksellä (Kok., s. II-761).

13 Komissio ilmoitti lisäksi 10.12.2003 päivätyllä ja Ranskan tasavallalle asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan nojalla osoitetulla kirjeellä (jäljempänä 10.12.2003 päivätty kirje) osana voimassa olevien tukien jatkuvaa seurantaa arvioinnistaan, joka koski Ranskan televisiolupamaksujärjestelmää.

14 Ranskan viranomaiset vastasivat 10.12.2003 päivättyyn kirjeeseen 20.2. ja 23.7.2004 päivätyillä kirjeillä. Ranskan viranomaiset tapasivat komission edustajat 21.10.2004. Kirjeissään, jotka oli päivätty 18.11.2004 ja 4.1., 28.2. ja 15.4.2005, Ranskan viranomaiset antoivat sitoumuksia vastauksenaan komission arviointiin, joka oli esitetty 10.12.2003 päivätyssä kirjeessä.

15 France Télévisionsille myönnettystä tuesta (tuki nro E 10/2005 (ex C 60/1999) – Ranska, Televisiolupamaksu) 20.4.2005 tehdyllä päätöksellä K(2005) 1166 lopullinen (jäljempänä kanteen kohteena oleva päätös), joka annettiin tiedoksi Ranskan tasavallalle 21.4.2005, komissio ilmoitti kyseiselle jäsenvaltiolle, että sellaisten sitoumusten perusteella, jotka Ranskan viranomaiset olivat antaneet France Télévisionsin hyväksi harjoitetun lupamaksujärjestelmän jatkuvan seurannan yhteydessä, se katsoi, että kyseinen järjestelmä soveltui EY 86 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhteismarkkinoille, ja päätti näin ollen lopettaa menettelyn, joka liittyi kyseiseen voimassa olevaa tukea koskevaan järjestelmään (kanteen kohteena olevan päätöksen 1 ja 72 perustelukappale).

16 Komissio antoi 29.6.2005 kanteen kohteena olevan päätöksen kantajalle tiedoksi faksitse.

17 Kanteen kohteena olevan päätöksen tiivistelmä julkaistiin 30.9.2005 Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 240, s. 20) siten, että tiivistelmässä viitattiin komission internetsivuille, joilla oli mahdollisuus tutustua päätöksen tekstiin kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

18 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 9.9.2005 toimittamallaan kannekirjelmällä.

19 Ranskan tasavalta ja France Télévisions pyysivät 5.1. ja 25.1.2006 toimittamillaan hakemuksilla saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina tukeakseen komission vaatimuksia. Kyseiset hakemukset hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtajan 14.3.2006 antamalla määräyksellä.

20 Vastauksenaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 25.1.2006 esittämään asiakirjojen esittämistä koskevaan pyyntöön komissio esitti 21.2.2006 10.12.2003 tehdyn päätöksen mutta vastasi samalla, ettei se voinut esittää sitä kirjeenvaihtoa, jota se oli käynyt Ranskan tasavallan kanssa osana lupamaksun jatkuvaa seurantaa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ilmoitti 2.6.2006 päivätyillä kirjeillä asianosaisille, että kyseisten asiakirjojen esittämisestä voitaisiin määrätä siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoisi sen tarpeelliseksi.

21 Vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 23.5.2008 esittämään kysymykseen komissio ilmoitti 29.5.2008 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle sellaisista toimenpiteistä, joita Ranskan tasavalta oli toteuttanut pannakseen kanteen kohteena olevan päätöksen täytäntöön.

22 Kantaja totesi 9.10.2008 päivätyssä kirjeessään, joka oli osoitettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamolle ja joka liitettiin oikeudenkäyntiasiakirjoihin, että se viittaisi istunnossa uusiin oikeudellisiin seikkoihin, eli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-442/03, SIC vastaan komissio, 26.6.2008 antamaan tuomioon (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa) ja France Télévisionsille myönnetystä tuesta (tuki nro N 279/2008 – Ranska, Pääomatuki France Télévisionsille) 16.7.2008 tehtyyn päätökseen K(2008) 3506 lopullinen.

23 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– ottaa kanteen tutkittavaksi

– kumoaa kanteen kohteena olevan päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja määrää väliintulijoiden oikeudenkäyntikuluista lain mukaan.

24 Komissio, jota Ranskan tasavalta ja France Télévisions tukevat, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta

– toissijaisesti hylkää kanteen sillä perusteella, että se on selvästi oikeudellisesti perusteeton

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Kanteen nostamiselle varatun määräajan noudattaminen

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

25 Komissio, jota France Télévisions tukee, nostaa esille kysymyksen siitä, voidaanko kanne ottaa tutkittavaksi, kun otetaan huomioon se päivä, jona se nostettiin.

26 Kanteen kohteena oleva päätös lähetettiin kantajalle kirjatulla kirjeellä ja vastaanotto-todistuksin 20.6.2005 ja kantaja vastaanotti sen 23.6.2005. Kantaja tuli näin ollen täysin tietoiseksi päätöksestä kyseisenä päivänä ja joka tapauksessa viimeistään 29.6.2005, jolloin se pyysi komissiota lähettämään kanteen kohteena olevan päätöksen uudelleen faksitse sen takia, että 20.6.2005 päivätty kirjattu kirje oli kadonnut.

27 Kanne on komission mukaan näin ollen nostettu myöhässä.

28 Komissio toteaa, ettei se jätä ottamatta huomioon oikeuskäytäntöä, jonka mukaan sellaisten toimien tapauksessa, jotka vakiintuneen käytännön perusteella tai sitä suuremmallakin syyllä lakisääteisen velvollisuuden täyttämiseksi julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, kanteen nostamiselle varattu määräaika alkaa kulua julkaisupäivämäärästä, mutta se toteaa myös, ettei kanteen kohteena oleva päätös täysin vastaa asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimia. Kanteen kohteena oleva päätös sisältää nimittäin sekä kyseisen asetuksen 18 artiklassa tarkoitetun ehdotuksen aiheellisiksi toimenpiteiksi että kyseisen asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun asianomaisen jäsenvaltion hyväksymisen. Komissio nostaa näin ollen esille kysymyksen siitä, olisiko kanteen kohteena oleva päätös pitänyt julkaista

mainitun asetuksen 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja jättää tämän kysymyksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harkintaan.

29 Komissio kuitenkin asettaa kyseenalaiseksi kyseisen oikeuskäytännön merkityksen siinä tapauksessa, että toimi on annettu kantajalle tiedoksi. Kyseisen oikeuskäytännön soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa merkitsisi komission mukaan sitä, että asetuksen N:o 659/1999 20 artiklassa tarkoitettu tiedoksianto menettää kaiken merkityksensä ja että määräaikaa sille, että pääasialliset asianomaiset, eli tuensaaja-yritysten kilpailijat voivat nostaa kanteen, pidennetään perusteettomasti.

30 Kantaja katsoo, että kanteen kohteena oleva päätös annettiin sille kokonaisuudessaan tiedoksi vasta 29.6.2005 eikä 23.6.2005. Koska kannekirjelmä toimitettiin 9.9.2005, kanne on näin ollen otettava tutkittavaksi. Kantaja toteaa lisäksi, että jos määräaika on alkanut kulua vasta kanteen kohteena olevan päätöksen julkaisemisesta, kanne on sitä suuremmallakin syyllä otettava tutkittavaksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

31 Aluksi on todettava, että kanteen kohteena olevaa päätöstä, joka on osoitettu ainoastaan asianomaiselle jäsenvaltiolle (ks. vastaavasti asia T-327/04, SNIV v. komissio, määräys 13.5.2008, 33 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) eli tässä tapauksessa Ranskan tasavallalle, ei ole annettu tiedoksi kantajalle vaan siitä on ainoastaan ilmoitettu sille.

32 EY 230 artiklan viidennen kohdan nojalla kumoamiskanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa säädöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei säädöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon.

33 Kyseisen määräyksen sanamuodosta ilmenee, että päivä, jona säädöksestä saadaan tieto, on kanteen nostamista koskevan määräajan alkamispäivän perusteena toissijainen säädöksen julkaisemispäivään tai sen tiedoksiantamispäivään nähden (asia T-426/04, Tramarin v. komissio, määräys 21.11.2005, Kok., s. II-4765, 48 kohta; edellä 31 kohdassa mainittu asia SNIV v. komissio, määräyksen 21 kohta ja edellä 12 kohdassa mainittu asia TF1 v. komissio, määräyksen 19 kohta).

34 Lisäksi on todettava, että siltä osin kuin on kyse toimista, jotka julkaistaan asianomaisen toimielimen vakiintuneen käytännön mukaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, vaikka kyseinen julkaiseminen ei ole niiden soveltamisen edellytys, yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat todenneet, että tiedonsaamispäivää koskevaa perustetta ei voida soveltaa ja että kanteen nostamisen määräaika alkaa kulua julkaisemispäivästä. Tällaisessa tilanteessa kolmas osapuoli, jota asia koskee, voi perustellusti luottaa siihen, että kyseessä oleva toimi julkaistaan (edellä 33 kohdassa mainittu asia Tramarin v. komissio, määräyksen 49 kohta; edellä 31 kohdassa mainittu asia SNIV v. komissio, määräyksen 22 kohta ja edellä 12 kohdassa mainittu asia TF1 v. komissio, määräyksen 20 kohta). Tämä ratkaisu, jolla pyritään oikeusvarmuuteen ja jota sovelletaan kaikkiin kolmansiin osapuoliin, joita asia koskee, pätee erityisesti silloin, kun – kuten käsiteltävänä olevassa asiassa – kolmas osapuoli, jota asia koskee ja joka on kanteen nostava taho, saa tiedon toimesta ennen sen julkaisemista.

35 Lopuksi sitä, että komissio antaa kolmansille osapuolille oikeuden tutustua sen internetsivuilla olevaan päätöksen tekstiin kokonaisuudessaan, ja sitä, että Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistaan tiivistelmä, jonka perusteella ne, joita asia koskee, voivat yksilöidä kyseessä olevan päätöksen, ja jolla näille ilmoitetaan tästä mahdollisuudesta tutustua päätökseen internetin kautta, on pidettävä EY 230 artiklan viidennessä kohdassa tarkoitettuna julkaisemisena (asia T-17/02, Olsen v. komissio, tuomio 15.6.2005, Kok., s. II-2031, 80 kohta; asia T-321/04, Air Bourbon v. komissio, määräys 19.9.2005, Kok., s. II-3469, 34 kohta ja edellä 33 kohdassa mainittu asia Tramarin v. komissio, määräyksen 53 kohta).

36 Asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tiivistelmän ”päätöksistä, jotka se on tehnyt – – 18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa”.

37 Sen määrittämiseksi, vastaako kanteen kohteena oleva päätös, joka ei perustu mihinkään nimenomaiseen oikeudelliseen perustaan, sitä, mitä asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan edellisessä kohdassa olevalla ilmaisulla, on ensiksi tutkittava niitä menettelyn vaiheita, joita komissio on käsiteltävänä olevassa asiassa seurannut, ja toiseksi täsmennettävä edellä mainitun ilmaisun tarkoitusta.

38 Kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleesta ilmenee ensinnäkin, ettei komissio ole 10.12.2003 päivätyllä kirjeellään, josta se käyttää nimitystä ”artikla 17 -kirje” (kanteen kohteena olevan päätöksen 15 perustelukappale), tyytynyt vain ilmoittamaan Ranskan tasavallalle alustavasta päätelmästään eli siitä, ettei lupamaksujärjestelmä soveltunut tai ettei se enää soveltunut yhteismarkkinoille, ja kehottamaan kyseistä jäsenvaltiota esittämään huomautuksensa.

39 Komissio totesi kyseisessä kirjeessä, että ”alustavasti on todettava, että voimassa olevaa järjestelmää olisi muutettava sen takaamiseksi, että Ranskan lupamaksujärjestelmä on valtiontukia koskevien yhteisön sääntöjen mukainen” (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappale). Komissio ”katsoi, että Ranskan viranomaisten olisi toteutettava aiheellisia toimenpiteitä varmistaakseen [tiettyjen sellaisten] periaatteiden noudattaminen”, jotka koskevat pääasiallisesti valtion maksaman korvauksen oikeasuhteisuutta julkisen palvelun hintaan nähden (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleen ensimmäinen luetelmakohta) ja sitä, että julkisen palvelun radiolähetystoimintaa harjoittavat toimijat harjoittavat kaupallisia toimiaan markkinaehdoin (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleen toinen ja kolmas luetelmakohta).

40 Toimiessaan näin komissio on päättänyt jo 10.12.2003 päivätyllä kirjeellä osoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle ”ehdotuksen aiheellisiksi toimenpiteiksi”, joka kuitenkin lähtökohtaisesti tehdään vasta asetuksen N:o 659/1999 18 artiklassa säädetyssä myöhemmässä vaiheessa eli ”jäsenvaltion toimittamien tietojen perusteella”.

41 Komissio palautti kanteen kohteena olevassa päätöksessä mieliin ensiksi kyseisen ehdotuksen sisällön (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappale) ja tarkasteli niitä sitoumuksia, joita Ranskan tasavalta oli antanut vastauksenaan kyseiseen suositukseen (kanteen kohteena olevan päätöksen 65 perustelukappale ja

sitä seuraavat perustelukappaleet), minkä jälkeen se ”katsoi, että ne sitoumukset, jotka Ranskan viranomaiset olivat antaneet ylisuuren korvauksen estämistä koskevan periaatteen osalta, olivat tyydyttävät” (kanteen kohteena olevan päätöksen 68 perustelukappale) ja että sitoumukset, ”jotka koskivat julkisten kanavien kaupallista toimintaa, vastasivat tyydyttävällä tavalla komission ehdotukseen sisältyviä suosituksia” (kanteen kohteena olevan päätöksen 70 perustelukappale). Komissio mainitsi lisäksi Ranskan viranomaisten sitoutuneen ”kahden vuoden kuluessa tämän kirjeen päivämäärästä” toteuttamaan sellaiset lakeja ja asetuksia koskevat muutokset, jotka olivat tarpeen kyseisten sitoumusten täyttämiseksi, ja toimittamaan samassa määräajassa kertomuksen tältä osin (kanteen kohteena olevan päätöksen 71 perustelukappale).

42 Komissio päätti lopettaa kyseisen menettelyn Ranskan viranomaisten antamien erilaisten sitoumusten ja sen perusteella, että se totesi tyytyvänsä kyseisiin sitoumuksiin (kanteen kohteena olevan päätöksen 1 ja 72 perustelukappale), ja se muistutti samalla siitä, ettei kyseinen päätös millään tavalla vaikuttanut komission EY 88 artiklan 1 kohtaan perustuvaan valtaan jatkuvasti seurata voimassa olevia tukia (kanteen kohteena olevan päätöksen 73 perustelukappaleen ensimmäinen kohta).

43 Edellä esitetystä kuvauksesta ilmenee, että komissio on jo asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan 2 kohdassa säädetyssä menettelyllisessä vaiheessa päättänyt osoittaa Ranskan tasavallalle kyseisen asetuksen 18 artiklassa tarkoitetun ”ehdotuksen aiheellisiksi toimenpiteiksi”. Saatuaan tämän jälkeen Ranskan tasavallan sitoumukset komissio tutki niitä, totesi niiden vastaavan suositustaan ja näin ollen hyväksyi ne. Tämä hyväksyminen, joka perustuu sitoumusten tutkimiseen etukäteen ja joka näin ollen menee pitemmälle kuin pelkkä sitoumusten toteaminen, voidaan kuitenkin ainakin lähtökohtaisesti tarkasteltuna ja mahdollisimman sopivan vastineen löytämiseksi asetuksessa N:o 659/1999 säädettyjen menettelyllisten vaiheiden joukosta rinnastaa kyseisen asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun ”kirjaamiseen”.

44 Toiseksi on määritettävä, mitä asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohtaan sisältyvällä ilmaisulla ”päätös, [joka on tehty] – – 18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa” tarkoitetaan.

45 Tällä ilmaisulla tarkoitetaan sitä, ettei kyseisessä säännöksessä säädetty julkaisemista koskeva velvollisuus koske lähtökohtaisesti ja ainoastaan ”päätöstä, [joka on tehty asetuksen N:o 659/1999] 18 artiklan nojalla” ja joka koskee sitä, että jäsenvaltiolle annetaan aiheellisia toimenpiteitä koskeva suositus, mutta myös sitä, että kyseinen julkaisemista koskeva velvollisuus syntyy ainoastaan siinä tapauksessa, että jäsenvaltio hyväksyy komission antaman suosituksen, mikä vastaa saman asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tapausta.

46 Näin ollen asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa asetetaan ehdoton komissioon kohdistuva velvollisuus, joka koskee sitä, että jos ja kun jäsenvaltio hyväksyy aiheellisia toimenpiteitä koskevan suosituksen, komission on julkaistava sen suosituksen sisältö, jonka komissio oli päättänyt antaa jäsenvaltiolle, sekä tieto siitä, että jäsenvaltio on hyväksynyt kyseisen suosituksen. Kolmansille osapuolille ilmoitetaan näin ollen paitsi tutkintamenettelyn välivaiheesta, myös menettelyn lopullisesta tilasta.

47 Käsiteltävänä olevan asian osalta on todettava, että vaikka kanteen kohteena oleva päätös on tehty sellaisen menettelyn jälkeen, jossa asetuksen N:o 659/1999 18 artiklassa säädetty suositus on esitetty jo siinä vaiheessa, kun 17 artiklan perusteella on lähetetty kirje (ks. edellä 38–40 kohta), kyseinen päätös vastaa todellisuudessa sellaista päätöstä, joka kyseisen asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa kuvaillaan ilmaisulla ”päätös, [joka on tehty] – – 18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa”.

48 Koska kanteen kohteena oleva päätös vastaa hyvinkin asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua toimea, joka näin ollen on julkaistava, kanteen nostamiselle varattu määräaika on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 102 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti alkanut kulua ”säädöksen julkaisemista Euroopan unionin virallisessa lehdessä seuraavan neljännentoista päivän päätyttyä”, eli 14.10.2005 puolenyön aikaan. EY 230 artiklan viidennen kohdan ja työjärjestyksen 101 artiklan ja 102 artiklan 2 kohdan mukaisesti kanteen nostamista varten varattu määräaika on näin ollen umpeutunut 27.12.2005 puolenyön aikaan.

49 Koska käsiteltävänä oleva kanne on nostettu 9.9.2005, se on otettava tutkittavaksi.

Kanteen kohteena olevan päätöksen luonne

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

50 Komissio, jota väliintulijat tukevat, väittää, että siltä osin kuin kanteen kohteena oleva päätös sisältää Ranskan viranomaisten hyväksymän suosituksen, sillä ei ole sitovaa oikeusvaikutusta eikä se näin ollen ole kannekelpoinen toimi.

51 Komission mukaan kyse on kirjeestä, joka on lähetetty Ranskan viranomaisille voimassa olevan tuen jatkuvaa seurantaa koskevassa vaiheessa. Komissio toteaa, että EY 88 artiklan 1 kohdan sanamuodonkin mukaan aiheellisista toimenpiteistä tehdään ainoastaan ehdotuksia. Ainoastaan siinä tapauksessa, että jäsenvaltio päättäisi olla hyväksymättä kyseisiä ehdotuksia, komission olisi, jos se katsoo sen asiamukaiseksi, tehtävä EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla päätös vaatiakseen kyseisen tukijärjestelmän muuttamista, ja ainoastaan tällainen päätös olisi sitova. Komissiolla ei ole jäsenvaltioon nähden pakottavaa valtaa valtiollisen toimenpiteen alustavan tarkastelun osalta. Komissio vetoaa kantansa tueksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-330/94, Salt Union vastaan komissio, 22.10.1996 antamaan tuomioon (Kok., s. II-1475, 35 kohta) ja edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Tramarin vastaan komissio annettuun määräykseen.

52 Niin kutsuttu aiheellisia toimenpiteitä koskeva menettely muistuttaa näin ollen eräänlaista sopimusmenettelyä. Jos jäsenvaltio hyväksyy komission ehdotukset aiheellisiksi toimenpiteiksi, se on velvollinen toteuttamaan ne. Jos se ei hyväksy kyseisiä toimenpiteitä, komissio aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn.

53 Kyseisen aiheellisia toimenpiteitä koskevan menettelyn – jolla ei sitä paitsi ole minkäänlaista lykkäävää vaikutusta – vaiheessa Ranskan tasavalta voi jatkaa tukien maksamista voimassa olevan järjestelmän perusteella vielä kahden vuoden ajan kanteen kohteena olevan päätöksen tiedoksi antamisesta. Ainoat pakotteet perustuvat uhkaan siitä, että jos sitoumuksia ei täytetä, komissio aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn, ja siihen, että jos kaksi vuotta kuluu ilman, että sitoumukset täytetään, riidanalaista tukea ei enää pidetä voimassa olevana vaan uutena tukena. Ainoastaan päätöksellä aloittaa muodollinen tutkintamenettely voi mahdollisesti olla pakottava luonne.

54 Komissio toteaa lisäksi, että ainoa velvollisuus, joka jäsenvaltioon kohdistuu, koskee sen antamien sitoumusten noudattamista, ja tämä velvollisuus perustuu siihen, että se itse yksipuolisesti hyväksyy komission ehdotukset, eikä kanteen kohteena olevaan päätökseen, jossa tyydytään kirjaamaan kyseiset sitoumukset.

55 Komissiolla ei myöskään ole mahdollisuutta pelkästään sillä perusteella, ettei sitoumuksia ole noudatettu, aloittaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä EY 88 artiklan 2 kohdan tai EY 226 artiklan nojalla.

56 Kantajan väitteet, jotka liittyvät siihen, että jäsenvaltioita yllytetään olemaan tekemättä lojaalia yhteistyötä komission kanssa, ovat komission mukaan harhaanjohtavia. Jäsenvaltio voi toki päättää olla tekemättä yhteistyötä ja torjua kaikki asianmukaisia toimenpiteitä koskevat ehdotukset. Tämä johtaisi kuitenkin muodollisen tutkintamenettelyn välittömään aloittamiseen, minkä jälkeen komissio tekisi yksipuolisen päätöksen, jossa vaadittaisiin tukijärjestelmän välitöntä muuttamista. Se yhteistyömenettely, jota käsiteltävänä olevassa asiassa noudatetaan, mahdollistaa sen, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittaminen vältetään, ja jäsenvaltiolle jätetään samalla aikaa panna sitoumuksensa täytäntöön itselleen sopivalla vauhdilla mutta kuitenkin kohtuullisessa ajassa. Kyseinen järjestelmä kannustaa näin ollen komission ja jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön yllyttämättä viimeksi mainittuja toimimaan epälojaalisti.

57 Komissio toteaa sen väitteen osalta, ettei komission toimintaan voisi kohdistaa tuomioistuinvalvontaa siinä tapauksessa, että jäsenvaltiolle annetun määräajan päättyessä ei ole tehty päätöstä aloittaa muodollinen tutkintamenettely, ettei kyseinen väite pidä paikkaansa. Mikäli Ranskan tasavalta ei noudata sitoumuksiaan, kantaja voisi

komission mukaan vaatia kansallisessa tuomioistuimessa sellaisen uuden tuen maksamisen lykkäämistä, jona lupamaksua olisi tällöin pidettävä. Kantaja voisi lisäksi ensiksi kehottaa komissiota toimimaan ja sitten nostaa sitä vastaan laiminlyöntikanteen, jos komissio ei välittömästi aloittaisi muodollista tutkintamenettelyä. Muodollinen menettely päättyisi lopuksi komission lopulliseen päätökseen, jonka kantaja voisi riitauttaa tuomioistuimessa.

58 Komissio toteaa lopuksi, ettei se ole kanteen kohteena olevan päätöksen 73 perustelukappaleessa ymmärtänyt väärin kanteen kohteena olevan päätöksen luonnetta, koska kyseinen luonne riippuu komission mukaan kyseisen asiakirjan sisällöstä.

59 Kantaja riitauttaa komission kannan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

60 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuja, kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok., s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta; asia T-87/96, Assicurazioni Generali ja Unicredito v. komissio, tuomio 4.3.1999, Kok., s. II-203, 37 kohta; yhdistetyt asiat T-125/97 ja T-127/97, Coca-Cola v. komissio, tuomio 22.3.2000, Kok., s. II-1733, 77 kohta; asia T-112/99, M6 ym. v. komissio, tuomio 18.9.2001, Kok., s. II-2459, 35 kohta ja asia T-130/02, Kronoply v. komissio, määräys 5.11.2003, Kok., s. II-4857, 43 kohta).

61 Sen ratkaisemiseksi, onko tietyllä toimella tai päätöksellä tällaisia vaikutuksia, on tutkittava sen aineellista sisältöä (edellä 60 kohdassa mainittu asia IBM v. komissio, tuomion 9 kohta; asia C-50/90, Sunzest v. komissio, määräys 13.6.1991, Kok., s. I-2917, 12 kohta; edellä 60 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Coca-Cola v. komissio, tuomion 78 kohta ja edellä 60 kohdassa mainittu asia Kronoply v. komissio, määräyksen 44 kohta).

62 Valtiontukien alalla perustamissopimuksessa määrätyt menettelysäännöt vaihtelevat sen mukaan, pidetäänkö kyseessä olevia toimenpiteitä voimassa olevina tukina vai uusina tukina. Ensiksi mainittuihin sovelletaan EY 88 artiklan 1 ja 2 kohtaa, kun taas jälkimmäisiin sovelletaan EY 88 artiklan 2 ja 3 kohtaa (asia C-47/91, Italia v. komissio, tuomio 30.6.1992, Kok., s. I-4145, Kok. Ep. XII, s. I-191, 22 kohta).

63 Voimassa olevien tukien osalta komissio valtuutetaan EY 88 artiklan 1 kohdassa seuraamaan niitä jatkuvasti yhdessä jäsenvaltioiden kanssa. Tämän seurannan yhteydessä komissio esittää jäsenvaltioille sellaisia aiheellisia toimenpiteitä, joita yhteismarkkinoiden asteittainen kehittäminen tai toiminta edellyttää. EY 88 artiklan 2 kohdassa määrätään tämän jälkeen, että jos komissio vaadittuaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa, toteaa, että tuki ei EY 87 artiklan mukaan sovellu yhteismarkkinoille taikka että tällaista tukea käytetään väärin, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä (edellä 62 kohdassa mainittu asia Italia v. komissio, tuomion 23 kohta ja asia C-44/93, Namur-Les assurances du crédit, tuomio 9.8.1994, Kok., s. I-3829, 11 kohta).

64 Asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos komissio katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle alustavasta kannastaan ja antaa tälle mahdollisuuden esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa.

65 Asetuksen N:o 659/1999 18 artiklassa todetaan, että jos komissio jäsenvaltion 17 artiklan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se antaa suosituksen, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle. On kiistatonta, että

tämä suositus, joka on ainoastaan ehdotus, ei erikseen tarkasteltuna ole kannekelpoinen toimi (ks. vastaavasti edellä 51 kohdassa mainitussa asiassa Salt Union v. komissio annetun tuomion 35 kohdan ensimmäinen virke).

66 Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos asianomainen jäsenvaltio ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä ja komissio otettuaan huomioon asianomaisen jäsenvaltion esittämät perusteet pitää näitä toimenpiteitä edelleen tarpeellisina, se aloittaa kyseisen asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun menettelyn.

67 Asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jos asianomainen jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut toimenpiteet ja ilmoittaa siitä komissiolle, komissio kirjaa kyseisen tiedon ja ilmoittaa siitä jäsenvaltiolle.

68 Viimeksi mainitun tapauksen osalta – joka on merkityksellinen käsiteltävänä olevassa asiassa – on hylättävä komission pääasiallisesti tukema näkemys, joka edellä tarkoitetun 19 artiklan 1 kohdan irrallisen ja kirjaimellisen tarkastelun perusteella perustuu väitteeseen siitä, ettei komissio tee minkäänlaista päätöstä siinä tapauksessa, että voimassa olevan tuen seurantaa koskeva menettely päättyy siihen, että jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut aiheelliset toimenpiteet, tai jopa siitä, että asetuksen N:o 659/1999 17 artiklan, 18 artiklan ja 19 artiklan 1 kohdan mukainen menettely typistyy sopimusmenettelyn kaltaiseksi menettelyksi.

69 Tällainen lähestymistapa on ristiriidassa kyseiseen menettelyyn liittyvien sanamuotojen ja menettelyn tarkoituksen kanssa, koska kyseinen menettely on jo luonteeltaankin päätöksentekomenettelyä, mikä todetaan myös asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa, kun siinä käytetään ilmaisua ”päätökset, jotka [on tehty] 18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa”.

70 Komissio ja jäsenvaltio voivat toki keskustella ehdotetuista aiheellisista toimenpiteistä. Seurantaa koskeva menettely päätetään kuitenkin lopullisesti edellisessä kohdassa mainitulla päätöksellä vasta siinä vaiheessa, kun komissio päättää sellaista yksinomaista toimivaltaansa käyttäen, joka liittyy tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille koskevaan arviointiin, hyväksyä jäsenvaltion antamat sitoumukset sellaisina, että ne vastaavat komission huolenaiheisiin.

71 Käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on tutkinut Ranskan tasavallan antamat sitoumukset, todennut, että ne vastasivat komission suositusta ja mahdollistivat näin ollen sen varmistamisen, että lupamaksujärjestelmä soveltuu yhteismarkkinoille, ja näin ollen päättänyt lopettaa kyseisen menettelyn (kanteen kohteena olevan päätöksen 1–72 perustelukappale), mutta muistuttanut samalla, ettei kanteen kohteena oleva päätös heikentänyt mitenkään komission valtaa seurata jatkuvasti EY 88 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla voimassa olevia tukijärjestelmiä (kanteen kohteena olevan päätöksen 73 perustelukappaleen ensimmäinen alakohta).

72 Näin tehdessään komissio ei suinkaan ole passiivisesti tyytynyt kirjaamaan Ranskan tasavallan antamia sitoumuksia, vaan tehnyt niiden osalta päätöksen, jota ilman lupamaksun tutkimista koskeva menettely ei olisi päättynyt vaan jatkunut joko siten, että osapuolet olisivat jatkaneet keskusteluja tavoitteena saada aikaa komissiota tyydyttävät sitoumukset, tai aloittamalla muodollisen tutkintamenettelyn asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

73 Kanteen kohteena olevan päätöksen sitovien oikeusvaikutusten osalta on riittävää todeta, että asianomainen jäsenvaltio, joka asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa säädetyn julkaisemisen yhteydessä on välttämättä hyväksynyt aiheelliset toimenpiteet, on asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan lopussa säädetyn mukaisesti ”velvollinen toteuttamaan” kyseiset toimenpiteet (siltä osin kuin on kyse siitä, tunnustaako yhteisöjen tuomioistuin tällaisen sitovan oikeusvaikutuksen olemassaolon asioissa, jotka ovat edeltäneet asetuksen N:o 659/1999 voimaantuloa, ks. asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok., s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 36 kohta; asia C-311/94, Ijssel-Vliet, tuomio 15.10.1996, Kok., s. I-5023, 42 ja 43 kohta ja asia C-288/96, Saksa v. komissio, tuomio 5.10.2000, Kok., s. I-8237, 65 kohdan loppu).

74 Näitä näkökohtia ei aseta kyseenalaiseksi se, että komissio viittaa edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Tramarin vastaan komissio annettuun määräykseen ja edellä 51 kohdassa mainitussa asiassa Salt Union vastaan komissio annettuun tuomioon.

75 Edellä 33 kohdassa mainittu asia Tramarin vastaan komissio liittyi uuden tuen alustavaa tutkimusta koskevaan tapaukseen. Tämän alustavan tutkimuksen täytyy asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti johtaa siihen, että kyseisen 4 artiklan 2, 3 tai 4 kohdan mukaisesti tehdään päätös, joka voi tarvittaessa olla kumoamiskanteen kohteena. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tässä asiayhteydessä katsonut, että sellainen kirje, jolla komissio oli alustavan tutkimuksen yhteydessä kehottanut Italian tasavaltaa luopumaan ehdotuksesta sellaiseksi siirtymäsäännöksi, jota sovellettaisiin voimassa olevan tukijärjestelmän ja ilmoitetun tukijärjestelmän välisenä aikana, oli lopulliseen päätökseen liittyvä valmistelutoimi eikä se näin ollen voinut olla kanteen kohteena.

76 Siltä osin kuin on kyse voimassa olevien tukien jatkuvasta seurannasta ja tapauksesta, jossa jäsenvaltio panee sitoumuksensa asianmukaisesti täytäntöön, komission ei kuitenkaan enää asetuksen N:o 659/1999 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksensä jälkeen tarvitse tehdä muuta päätöstä. Tällaisessa tapauksessa ainoa toimi, joka kolmansilla osapuolilla – ja käsiteltävänä olevassa asiassa kantajalla – on käytettävissään, ei ole vastaisuudessa tehtävään päätökseen liittyvä valmistelutoimi, kuten asiassa Tramarin vastaan komissio, vaan asetuksen N:o 659/1999 edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu päätös, jolla on edellä 73 kohdassa mainittu sitova oikeusvaikutus.

77 Komission kantaa ei voida oikeuttaa myöskään viittauksella edellä 51 kohdassa mainittuun asiassa Salt Union vastaan komissio annettuun tuomioon. Se tapaus, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti nimenomaisesti kantaa kyseisen tuomion 35 kohdassa, koski nimittäin sitä, että jäsenvaltio kieltäytyi hyväksymästä aiheellisia toimenpiteitä koskevaa komission ehdotusta, joka ei erikseen tarkasteltuna – ja kuten edellä 65 kohdassa on todettu – ole kannekelpoinen toimi. Käsiteltävänä olevassa asiassa tilanne on kuitenkin toinen, koska kyse on siitä, että jäsenvaltio on hyväksynyt aiheelliset toimenpiteet.

78 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, ettei edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Tramarin vastaan komissio annettuun määräykseen tai edellä 51 kohdassa mainitussa asiassa Salt Union vastaan komissio annettuun tuomioon voida vedota komission kannan tukemiseksi.

79 Siltä osin kuin on kyse siitä, ovatko kanteen kohteena olevan päätöksen sitovat oikeusvaikutukset omiaan vaikuttamaan kantajan etuihin, on muistettava, että kyseisessä päätöksessä vahvistetaan sellaisessa pakottavassa oikeudellisessa ja ajallisessa asiayhteydessä, joka liittyy voimassa olevien tukien jatkuvaa seurantaa koskevaan mekanismiin, Ranskan tasavallan sellaiset sitoumukset, joiden osalta voidaan katsoa, ettei niillä voida asianmukaisesti varmistaa lupamaksujärjestelmän soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Kanteen kohteena oleva päätös mahdollistaa näin ollen sen, että Ranskan tasavalta jatkaa kahden vuoden ajan kyseisen tukijärjestelmän täytäntöönpanoa.

80 Kanteen kohteena oleva päätös mahdollistaa lisäksi ja erityisesti mainitun tukijärjestelmän ylläpitämisen myös kyseisen kahden vuoden määräajan jälkeenkin sillä edellytyksellä, että sen osalta tehdään tiettyjä mukautuksia.

81 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että kanteen kohteena olevalla päätöksellä on sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka ovat omiaan vaikuttamaan kantajan etuihin, ja että se on näin ollen toimi, joka voi olla EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaisen kumoamiskanteen kohteena.

Kantajan oikeussuojan tarve

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

82 Komissio, jota väliintulijat tukevat, ei millään tavalla riitauta kantajan asiavaltuutta, mutta väittää, että koska kantaja on sellaisen yrityksen kilpailija, joka on vastaanottanut yhteisön oikeuden kanssa yhteensopivaksi vapaaehtoisesti saatettua tukea, se on saavuttanut tavoitteensa eikä sillä näin ollen ole kanteen kohteena olevan päätöksen kumoamiseen liittyvää oikeussuojan tarvetta. Jos kyseinen päätös kumottaisiin, kantajan asema olisi vähemmän tyydyttävä kuin se asema, joka seuraa kanteen kohteena olevasta päätöksestä, jolla tukijärjestelmä saatetaan komission mukaan enemmän yleisen edun mukaiseksi.

83 Kantaja riitauttaa komission näkemyksen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

84 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nostama kumoamiskanne voidaan tutkia vain siltä osin kuin kantajalla on intressi saada riidanalainen toimi kumotuksi. Tämän intressin on oltava jo syntynyt ja edelleen olemassa, ja sitä on arvioitava sillä hetkellä, kun kanne on nostettu (asia T-141/03, Sniace v. komissio, tuomio 14.4.2005, Kok., s. II-1197, 25 kohta ja asia T-136/05, Salvat père & fils ym. v. komissio, tuomio 20.9.2007, Kok., s. II-4063, 34 kohta).

85 Tällainen intressi edellyttää, että kyseisen toimen kumoamisella on itsessään oikeusvaikutuksia tai toisen muotoilun mukaan, että kanne on omiaan mahdollisesti tuottamaan sen nostajalle jotakin hyötyä (ks. asia T-310/00, MCI v. komissio, tuomio 28.9.2004, Kok., s. II-3253, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Päätös, jonka

perusteella kantaja on saavuttanut tavoitteensa, ei määritelmällisesti voi olla kantajalle vastainen (ks. vastaavasti asia C-242/00, Saksa v. komissio, tuomio 18.6.2002, Kok., s. I-5603, 46 kohta ja asia T-138/89, NBV ja NVB v. komissio, tuomio 17.9.1992, Kok., s. II-2181, 32 kohta), eikä kantajalla tällöin ole intressiä vaatia kyseisen päätöksen kumoamista.

86 Sitä vastoin on todettava, että jos kantaja väittää, että kyseisellä toimella ei huolimatta siitä, että se on tämän kannalta mahdollisesti osittain edullinen, suojata riittävästi kantajan oikeudellista asemaa, kantajalle on myönnettävä oikeussuojaintressi, jotta hän voi tarkistuttaa kyseisen päätöksen lainmukaisuuden yhteisön tuomioistuimissa. Sen arviointi, onko kanteen kohteena olevaa tointa pidettävä edullisena vai ei, kuuluu tällöin kanteen aineellisen sisällön eikä kanteen tutkittavaksi ottamisen alaan (ks. vastaavasti julkisasiamies Tesauron esittämä ratkaisuehdotus asiassa 55/88, Katsoufros v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 9.11.1989, Kok., s. 3579, 3585–3587).

87 Kanteen kohteena olevassa päätöksessä komissio, jolle kantaja oli toimittanut muun muassa televisiolupamaksujärjestelmää koskevan kantelun, katsoo, että Ranskan tasavallan tietyt sitoumukset ovat omiaan varmistamaan sen, että kyseinen järjestelmä soveltuu yhteismarkkinoille. Kantaja puolestaan katsoo, että kyseiset sitoumukset ovat sopimattomia tähän tarkoitukseen, ja se on nostanut kyseistä päätöstä koskevan kanteen nimenomaan sen takia, että sillä vahvistetaan kyseiset sitoumukset ja näin ollen kantajan mukaan rikotaan sen vahingoksi valtiontukia koskevia perustamissopimuksen määräyksiä.

88 On todettava, että komission väite siitä, ettei kantajalla ole intressiä vaatia kanteen kohteena olevan päätöksen kumoamista, koska komission mukaan kyseessä on päätös, joka on kantajalle edullinen, perustuu olettamukseen siitä, että kantajan esittämät aineelliset väitteet, toisin sanoen erityisesti se, että kyseiset sitoumukset ovat ilmeisen sopimattomia, ovat virheellisiä.

89 Kantajalla on France 2:n ja France 3:n kanssa kilpailevan televisioyhtiön ominaisuudessa kuitenkin selvä intressi saattaa yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltäväksi kysymys

siitä, onko komissio voinut kanteen kohteena olevassa päätöksessä lainmukaisesti katsoa, että Ranskan tasavallan antamien sitoumusten avulla voitiin varmistaa Ranskan lupamaksujärjestelmän soveltuvuus yhteismarkkinoille.

90 Lisäksi on todettava, että päinvastoin kuin komissio väittää, kanteen kohteena olevan päätöksen kumoaminen, joka perustuu kyseisen toimielimen ilmeiseen virheeseen sellaisten aiheellisten toimenpiteiden määrittämisessä, jotka olisi pantava täytäntöön, tai riittämättömiin perusteluihin siltä osin kuin on kyse kyseisten toimenpiteiden riittävyydestä tunnistettuihin ongelmiin nähden, ei asettaisi kantajaa asemaan, joka olisi epäedullisempi kuin kanteen kohteena olevasta päätöksestä seuraava asema.

91 Päätöksen kumoaminen jommallakummalla perusteella merkitsisi nimittäin sitä, että kanteen kohteena olevalle päätökselle olisi tai saattaisi olla tunnusomaista se, että kyseiset sitoumukset ovat riittämättömiä, ja että päätös oli näin ollen kantajan kannalta epäedullinen. Tällaisen kumoamisen jälkeen komission asiana olisi France 2:n ja France 3:n nykyiset rahoitusehdot huomioon ottaen arvioida voimassa olevien tukien jatkuvan seurannan osalta sitä, olisiko tarkoituksenmukaista ehdottaa muita vastaisuudessa sovellettavia aiheellisia toimenpiteitä.

92 Tästä seuraa, että toisin kuin komissio väittää, kantajalla on oikeussuojaintressi kanteen kohteena olevan päätöksen kumoamiseen.

93 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että kanne on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

94 Käsiteltävänä oleva kanne sisältää viisi kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Toinen kanneperuste koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista. Kolmas kanneperuste koskee Ranskan tasavallan antamien sitoumusten puutteellista ulottuvuutta. Neljäs kanneperuste koskee menettelyn väärinkäyttöä. Viides kanneperuste koskee yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, 24.7.2003 antaman tuomion (Kok., s. I-7747; jäljempänä asiassa Altmark annettu tuomio) virheellistä tulkintaa.

95 Aluksi on tutkittava puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja menettelyn väärinkäyttöä koskevia kanneperusteita. Tämän jälkeen tutkitaan edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion virheellistä tulkintaa koskevaa kanneperustetta ja sitten perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä ja sitoumusten puutteellista ulottuvuutta koskevia kanneperusteita.

Toinen kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

96 Kantaja myöntää, että valtiontukia koskeva hallinnollinen menettely kohdistuu ainoastaan jäsenvaltioihin, mutta se toteaa kuitenkin, että komission on EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa seurannan vaiheessa annettava asianomaisille mahdollisuus esittää huomautuksensa. Kantaja ihmettelee sitä, ettei se ole voinut keskustella komission kanssa Ranskan tasavallan sitoumusten tarkoituksenmukaisuudesta ja ulottuvuudesta, vaikka komissio on kyseisten sitoumusten perusteella vahvistanut EY 87 artiklan vastaista valtiontukea merkitsevän järjestelmän ylläpitämisen. Kyseiselle keskustelulle oli kantajan mukaan sitäkin suurempi tarve, koska kantajan ja komission välinen vuoropuhelu, joka oli johtanut päätelmään siitä, että lupamaksujärjestelmän oli katsottava merkitsevän EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, oli äkisti katkennut kun vuorossa oli sen arviointi, soveltuiko kyseinen järjestelmä yhteismarkkinoille.

97 Kantaja katsoo, että se asema, joka sille on varattu kyseisessä menettelyssä, sopii huonosti yhteen sellaisen oikeuskäytännön kanssa, jossa on todettu, että vaikka asiasta ei olekaan kirjallista määräystä tai säännöstä, yhteisö ei voi vahingoittaa tietyn henkilön asemaa, ellei kyseiselle henkilölle ole annettu mahdollisuutta ilmaista mielipidettään. Kantajan mukaan oikeus tulla kuulluksi olisi taattava sitä suuremmallakin syyllä, kun otetaan huomioon se harkintavalta, joka komissiolla on sen tehdessä EY 88 artiklan 1 kohdan mukaista päätöstä. Kantaja toteaa, että komission ja kantajan välisen vuoropuhelun keskeytyminen merkitsee kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamista.

98 Komissio, jota väliintulijat tukevat, riitauttaa kantajan kannan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

99 On muistettava, että kun otetaan huomioon valtiontukien valvontamenettelyn yleinen systematiikka, tämä menettely on tuen myöntämisestä yhteisön oikeuden mukaisiin velvoitteisiinsa nähden vastuussa olevaa jäsenvaltiota vastaan aloitettu menettely (asia T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau v. komissio, tuomio 8.7.2004, Kok., s. II-2717, 61 kohta ja yhdistetyt asiat T-111/01 ja T-133/01, Saxonia Edelmetalle v. komissio, tuomio 11.5.2005, Kok., s. II-1579, 47 kohta).

100 Tämä näkökohta, joka oikeuskäytännössä on kehitetty siltä osin kuin on kyse uusia tukia koskevasta komission valvonnasta, pätee myös voimassa olevien tukien jatkuvan seurannan osalta.

101 Tästä seuraa, että vaikka mikään ei estä tiettyä osapuolta toimittamasta komissiolle sellaisia tietoja, joilla paljastetaan tietyn valtiontuen – olipa kyseessä sitten uusi tuki tai voimassa oleva tuki – soveltumattomuus yhteismarkkinoille, tämän mahdollisuuden perusteella kyseiselle osapuolelle ei kuitenkaan synny minkäänlaista puolustautumisoikeutta. Komissio ei ole millään tavalla velvollinen aloittamaan kyseisen osapuolen kanssa kontradiktorista vuoropuhelua.

102 On toki niin, että EY 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätyssä ja asetuksen N:o 659/1999 6 artiklassa säädetyssä muodollisessa tutkintamenettelyssä, joka voidaan uusien tukien valvonnan osalta aloittaa asetuksen N:o 659/1999 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti tehdyllä päätöksellä ja voimassa olevien tukien jatkuvan seurannan osalta saman asetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyllä päätöksellä, komissio ”[pyytää] muita asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa” (asetuksen N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan toinen virke). On kuitenkin todettava, että käsiteltävänä olevassa asiassa kanteen kohteena olevaa päätöstä ei ole tehty tällaisen muodollisen tutkintamenettelyn tuloksena vaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksymän aiheellisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksen tuloksena, toisin sanoen asetuksen N:o 659/1999 19 artiklan 1 kohdan asiayhteydessä.

103 Olemassa olevien tukien jatkuvaa seurantaa koskevan menettelyn tässä vaiheessa komissio ei ollut velvollinen pyytämään kantajaa toimittamaan sille huomautuksensa. Kantaja vetoaa näin ollen virheellisesti siihen, että sillä olisi tältä osin puolustautumisoikeuksia ja että komissio olisi loukannut niitä.

104 Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Neljäs kanneperuste, joka koskee menettelyn väärinkäyttöä

Asianosaisten lausumat

105 Kantajan mukaan vaikuttaa siltä, että komissio pyrkii siirtämään valtiontuen havaitsemista koskevan tehtävän kansallisille viranomaisille, vaikka kyseinen tehtävä kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Kantaja ei näe, miten komissio voisi delegoida tällä tavoin kyseistä toimivaltaa ja tunnustaa siten EY 87 artiklalle välittömän

oikeusvaikutuksen pelkästään tekemällä päätöksen, jolla sitoumukset hyväksytään, kun taas asetus on ollut tarpeen EY 88 artiklan 3 kohdan välittömän oikeusvaikutuksen vahvistamiseksi.

106 Komissio riitauttaa kantajan kannan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

107 Ensinnäkin on todettava, että toisin kuin käsiteltävänä olevalla kanneperusteella ilmeisesti pyritään väittämään, kanteen kohteena olevan päätöksen tarkoituksena ei ole millään tavalla se, että kansallisille viranomaisille siirrettäisiin sellainen vastuu, jonka väitetään kuuluvan yksinomaan komissiolle ja joka koskee mahdollisen valtiontuen havaitsemista, kun otetaan vieläpä huomioon, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että kansallinen tuomioistuin on joka tapauksessa toimivaltainen toteamaan tarvittaessa valtiontuen olemassaolon (ks. vastaavasti asia 78/76, Steinike & Weinlig, tuomio 22.3.1977, Kok., s. 595, Kok. Ep. III, s. 341, 14 kohta).

108 Toiseksi siltä osin kuin kantaja pyrkii tällä kanneperusteellaan väittämään, että komissio olisi siirtänyt kansallisille viranomaisille yksinomaista toimivaltaansa, joka koskee sen arviointia, soveltuuko tietty valtiontuki yhteismarkkinoille, on todettava, ettei kanteen kohteena olevalla päätöksellä millään tavalla toteuteta tällaista toimivallan siirtoa.

109 On päinvastoin todettava, että komissio on käyttämällä yksinomaista toimivaltaansa sen arvioimiseksi, soveltuvatko valtiontuet yhteismarkkinoille, saanut kanteen kohteena olevan päätöksen avulla Ranskan tasavallalta tiettyjä sitoumuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa lupamaksujärjestelmän soveltuvuus yhteismarkkinoille. Kuten kanteen kohteena olevan päätöksen 73 perustelukappaleessa lisäksi muistutetaan, kyseinen päätös ei vaikuta mitenkään komission EY 88 artiklan 1 kohtaan perustuvaan valtaan seurata jatkuvasti voimassa olevia tukia ja tehdä jäsenvaltioille ehdotuksia yhteismarkkinoiden asteittaisen kehittämisen tai niiden toiminnan kannalta aiheellisiksi toimenpiteiksi.

110 Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Viides kanneperuste, joka koskee asiassa Altmark annetun tuomion virheellistä tulkintaa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

111 Kantaja katsoo, että komissio on tehnyt oikeudellisen virheen, joka koskee sitä, voidaanko EY 86 artiklan 2 kohtaa soveltaa silloin, kun kyse on tuesta, joka perustuu julkisen palvelun velvoitteesta aiheutuvien kustannusten perusteella maksettavaan ylisuureen korvaukseen.

112 Yhteisöjen tuomioistuin valitsi edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa niin kutsutun korvausperusteisen lähestymistavan. Tämän korvausperusteisen lähestymistavan valinta on vahvistettu sekä yhteisöjen tuomioistuimen että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen myöhemmässä oikeuskäytännössä.

113 Kantaja väittää, että toisin kuin komissio esittää, yhteisöjen tuomioistuin ei edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa implisiittisesti vahvista sitä, että tuki, joka maksetaan korvauksena – tai pikemminkin ylisuurena korvauksena – sellaisista kustannuksista, joita tietylle yritykselle maksetaan korvauksena yleisen taloudellisen edun mukaisen palvelun suorittamisesta, voidaan todeta soveltuvaksi yhteismarkkinoille, jos EY 86 artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät.

114 Yhteisöjen tuomioistuimen asiana ei ole nimittäin edes implisiittisesti vastata ennakkoratkaisumenettelyssä sellaiseen kysymykseen, jota sille ei ole esitetty.

115 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi kantajan mukaan viitannut asiassa C-53/00, Ferring, 22.11.2001 antamaansa tuomioon (Kok., s. I-9067; jäljempänä asiassa Ferring annettu tuomio). Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin sulki nimenomaisesti pois EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamisen ja totesi, että siltä osin kuin etu ylittää julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat lisäkustannukset, ”sen ei voida katsoa olevan tarpeen, jotta kyseiset toimijat voisivat hoitaa niille uskotut erityistehtävät”.

116 Seuraavaksi kantaja toteaa, että EY 86 artiklan 2 kohta edellyttää sellaisten edellytysten täyttymistä, jotka liittyvät julkista palvelua koskevan tehtävän määrittelyyn, mandaattiin ja valvontaan sekä siihen, että tästä palvelusta vastikkeena suoritettava taloudellinen korvaus on oikeasuhteinen. Kantajan mukaan yhteisöjen tuomioistuin teki edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa näistä samoista edellytyksistä kumulatiivisia arviointiperusteita, jotka eivät koskeneet tuen soveltuvuutta vaan jopa sen olemassaoloa, kyseisen tuomion 95 kohdassa ja tuomiolauselmassa määritellyistä edellytyksistä ensimmäisestä, toisesta ja kolmannesta (jäljempänä yhdessä Altmark-edellytykset). Kantaja toteaa toisin sanoen, että oikeasuhteisuutta koskevaa valvontaa harjoitetaan yhteisöjen tuomioistuimen mukaan siinä vaiheessa, kun on kyse tuen luokittelusta, eli aikaisemmassa vaiheessa kuin se, jossa komissio aikoi kyseistä valvontaa harjoittaa.

117 Kantaja väittää lopuksi, että komissio on käytännössään soveltanut EY 86 artiklan 2 kohtaa sellaisiin tilanteisiin, joissa Altmark-edellytyksistä toinen ja neljäs eivät täyttyneet, sillä implisiittisellä seurauksella, että silloin, kun Altmark-edellytyksistä ensimmäinen ja kolmas eivät täyty, toimenpiteen pelastaminen tutkimalla sitä EY 86 artiklan 2 kohdan perusteella ei ole mahdollista. Kantaja toteaa käsiteltävänä olevan asian osalta, että koska komissio totesi itse, ettei kolmas Altmark-edellytys täyttynyt, tämän seikan olisi pitänyt välttämättä johtaa päätelmään siitä, että kyseessä oli todellakin EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tuki, ilman, että olisi ollut tarpeen pohtia sitä, soveltuiko se mahdollisesti yhteismarkkinoille.

118 Komissio teki näin ollen kantajan mukaan oikeudellisen virheen tarkastellessaan sitä, voitiinko valtiollinen toimenpide, jolla korvattiin julkisesta palvelusta aiheutuvia kustannuksia, oikeuttaa EY 86 artiklan 2 kohdan perusteella, vaikka se oli itse todennut, ettei kyseinen toimenpide täyttänyt Altmark-edellytyksiä, joiden perusteella se olisi jäänyt tueksi luokittelun ulkopuolelle.

119 Kantaja kiistää vastauksessaan sen, että se asettaisi kyseenalaiseksi komission yksinomaisen toimivallan lausua tietyn tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, minkä myös sen kantelun sisältävä kirjelmä vahvistaa. Kantaja toteaa pikemminkin riitauttavansa ne olosuhteet, joissa komissio ryhtyy tällaiseen tutkintaan.

120 Kantaja muistuttaa, ettei yhteisöjen tuomioistuin edellä 115 kohdassa mainitussa asiassa Ferring annetussa tuomiossa viittaa EY 86 artiklan 2 kohtaan oikeutuksena valitulle ratkaisulle. Yhteisöjen tuomioistuin vahvistaa ensiksi periaatteen, jonka mukaan korvausta, joka täyttää vastaavuutta koskevan edellytyksen, ei ole pidettävä tukena, minkä lisäksi se toteaa, että ”jos ilmenee, että tukkukauppias-jakelijoiden saama etu siitä, ettei niillä ole velvollisuutta maksaa lääkkeiden suoramyyntiveroa, on suurempi kuin lisäkustannukset, joita niille aiheutuu niille kansallisessa lainsäädännössä asetettujen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, edun ei voida, siltä osin kuin se ylittää edellä mainitut lisäkustannukset, katsoa olevan tarpeen, jotta kyseiset toimijat voisivat hoitaa niille uskotut erityistehtävät”. Yhteisöjen tuomioistuin toteaa näin ollen, että ”[EY 86] artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisille julkisen palvelun velvoitteista huolehtiville yrityksille annettuun verotukselliseen etuun, jos kyseinen etu ylittää julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvat lisäkustannukset”.

121 Kantajan mukaan on näin ollen selvää, ettei yhteisöjen tuomioistuin hyväksy EY 86 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamista sellaisen korvauksen hyväksi, joka ylittää julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä aiheutuvat lisäkustannukset, mistä seuraa se, että tällaisia tukia on arvioitava yksinomaan EY 87 artiklan perusteella. Tällaisessa tapauksessa sen tutkiminen, soveltuuko tuki yhteismarkkinoille, kuuluu yhä komission toimivaltaan, mutta koska EY 86 artiklan 2 kohdan mukaista poikkeusta ei voida soveltaa, kyseinen tutkinta voi käytännössä johtaa ainoastaan kielteiseen lopputulokseen.

122 Kantaja toteaa lisäksi, ettei yhteisöjen tuomioistuin edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa horjuta tätä näkemystä. Yhteisöjen tuomioistuin ei nimittäin kantajan mukaan nimenomaisesti sulje pois EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamista, muttei myöskään vahvista sitä.

123 Komissio, jota Ranskan tasavalta ja France Télévisions tukevat, kiistää kantajan esittämät väitteet. Komissio väittää, että kantaja sekoittaa kyseisellä kanneperusteella toisiinsa kaksi kysymystä, jotka kuitenkin ovat erillisiä toisiinsa nähden ja joita edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetulla tuomiolla on selvennetty. Ensimmäinen kysymys koskee sitä, milloin on kyse perustamissopimuksessa tarkoitetusta valtiontuesta, ja toinen sitä, milloin valtiontuki voidaan todeta soveltuvaksi yhteismarkkinoille.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

124 Kantaja väittää käsiteltävänä olevalla kanneperusteella, että komissio on tehnyt oikeudellisen virheen päätellessään, että televisiolupamaksujärjestelmä soveltuu yhteismarkkinoille, huolimatta siitä, että kyseinen toimielin katsoi, ettei tiettyjä Altmark-edellytyksiä ollut noudatettu.

125 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä, koska ne perustuvat edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion virheelliseen tulkintaan.

126 Edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin muistutti, että toimenpiteen luokitteleminen tueksi edellyttää sitä, että kaikki EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät (tuomion 74 kohta) ja että kyseisessä määräyksessä luetellaan seuraavat edellytykset. Ensinnäkin kyse on oltava valtion toimenpiteestä tai valtion varoilla toteutetusta toimenpiteestä. Kyseisen toimenpiteen on toiseksi oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi toimenpiteellä on annettava etua sille, joka on toimenpiteen kohteena. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (tuomion 75 kohta).

127 Siltä osin kuin on kyse edellytyksestä, joka koskee sellaisen edun olemassaoloa, joka annetaan sille, joka on kyseisen toimenpiteen kohteena, yhteisöjen tuomioistuin totesi, että oikeuskäytännöstä ja erityisesti edellä 115 kohdassa mainitussa asiassa Ferring annetusta tuomiosta ilmenee, että siltä osin kuin valtion toimenpidettä on pidettävä korvauksena, joka on vastike edunsaajayritysten suorittamista sellaisista palveluista,

jotka johtuvat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, siten, että kyseiset yritykset eivät todellisuudessa saa taloudellista etua ja että kyseinen toimenpide ei näin ollen aseta kyseisiä yrityksiä edullisempaan kilpailutilanteeseen suhteessa niiden kilpailija-yrityksiin, tällaiseen toimenpiteeseen ei sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa (edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion 87 kohta).

128 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut lisäksi, että jotta tällaista korvausta ei tietyssä konkreettisessa tapauksessa luokiteltaisi valtiontueksi, tiettyjen edellytysten on kuitenkin täytyttävä (edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion 88 kohta):

– ensinnäkin edunsaajayrityksen tehtäväksi on tosiasiassa annettava julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen ja nämä velvoitteet on määriteltävä selvästi (ensimmäinen Altmark-edellytys)

– toiseksi ne parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on etukäteen vahvistettava objektiivisesti ja läpinäkyvästi (toinen Altmark-edellytys)

– kolmanneksi korvaus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen, jotta voidaan kattaa kaikki ne kustannukset tai osa niistä kustannuksista, joita julkisen palvelun velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa, kun otetaan huomioon kyseisestä toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatava kohtuullinen voitto (kolmas Altmark-edellytys)

– neljänneksi silloin, kun julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä vastaavaa yritystä ei valita julkisia hankintoja koskevassa menettelyssä, tarvittavan korvauksen taso on määritettävä tarkastelemalla sellaisia kustannuksia, joita hyvin johdetulle ja asetettujen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisen kannalta

riittävillä välineillä varustetulle keskivertoyritykselle aiheutuu kyseisten velvoitteiden täyttämisestä, kun otetaan huomioon toiminnasta saadut tulot ja kyseisten velvoitteiden täyttämisestä saatava kohtuullinen voitto (neljäs Altmark-edellytys).

129 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että valtiollista toimenpidettä, joka ei täytä yhtä tai useampaa mainituista edellytyksistä, on pidettävä EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

130 Edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion täysin selvistä sanamuodoista seuraa, että edellä tarkoitettujen neljän edellytyksen yksinomaisena ja ainoana tarkoituksena on näin ollen kyseisen toimenpiteen luokitteleminen valtiontueksi, ja täsmällisemmin edun olemassaolon määrittäminen.

131 Yhteisöjen tuomioistuin on näin tehdessään soveltanut uudestaan ja täsmentänyt sitä ratkaisua, johon päädyttiin edellä 115 kohdassa mainitussa asiassa Ferring annetussa tuomiossa, johon kantaja vetoaa kirjelmissään useaan otteeseen, jotta jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus arvioida paremmin sitä, onko sellaista toimenpidettä, jonka ne toteuttavat julkisen palvelun velvoitteiden täytäntöönpanosta vastaavan yhteisön hyväksi, pidettävä valtiontukena, mikä merkitsee velvollisuutta antaa kyseinen toimenpide tiedoksi komissiolle, jos kyse on uudesta tuesta, tai tehdä komission kanssa yhteistyötä, jos kyse on voimassa olevasta tuesta.

132 On korostettava, että kantajan väitteiden kanssa ovat ristiriidassa myös edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion 104 ja 105 kohta, joissa yhteisöjen tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksen toiseen osaan, jolla kansallinen tuomioistuin pyrki selvittämään, voitiinko EY 73 artiklaa soveltaa sellaisiin julkisiin tukiin, joilla korvataan julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä aiheutuneita lisäkustannuksia.

133 Yhteisöjen tuomioistuin toteaa edellä mainituissa kohdissa, että siltä osin kuin pääasiassa kyseessä olevat tuet katsotaan korvaukseksi, joka on vastike sellaisten liikennepalvelujen suorittamisesta, jotka johtuvat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, ja joka täyttää Altmark-edellytykset, kyseisiin tukiin ei sovelleta EY 87 artiklaa, joten ei ole aihetta vedota EY 73 artiklassa määrättyyn, EY 87 artiklaan kohdistuvaan poikkeukseen. Tästä seuraa yhteisöjen tuomioistuimen mukaan, että primaarioikeuden valtiontukia koskevia määräyksiä, tässä tapauksessa EY 73 artiklaa, sovelletaan mainittuihin tukiin ainoastaan siltä osin kuin kaikki edellä mainitut edellytykset eivät täyty tai kuin mainitut tuet eivät kuulu julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä 26.6.1969 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1191/69 (EYVL L 156, s. 1) – sellaisena kuin se on muutettuna 20.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1893/91 (EYVL L 169, s. 1) – säännösten soveltamisalaan.

134 Näin ollen on selvää, että yhteisöjen tuomioistuin erottaa toisistaan kysymyksen siitä, onko tiettyä toimenpidettä pidettävä valtiontukena, mikä tässä tapauksessa seuraisi siitä, että kaikki neljä Altmark-edellytystä eivät täyty, ja kysymyksen siitä, soveltuuko kyseinen tuki yhteismarkkinoille. Yhteisöjen tuomioistuimen kyseisiä perusteluja, jotka koskevat EY 73 artiklan soveltamista, voidaan soveltaa täysimääräisesti käsiteltävänä olevassa asiassa, joka koskee EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamista.

135 Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sellaisissa ratkaisuissa, joissa on edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion jälkeen viitattu mainitussa tuomiossa lueteltuihin edellytyksiin, ei aseteta kyseenalaiseksi sitä, että kyseiset edellytykset koskevat toimenpiteen luokittelua EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, eikä niissä todeta, että yhteisöjen tuomioistuin olisi halunnut kyseiset edellytykset luetteloimalla lopettaa EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamisen arvioinnissa, joka koskee yleisen taloudellisen edun mukaisten palvelujen rahoittamiseen liittyvien toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-34/01–C-38/01, Enirisorse, tuomio 27.11.2003, Kok., s. I-14243, 31–40 kohta; asia C-451/03, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, tuomio 30.3.2006, Kok., s. I-2941, 61–72 kohta; asia C-526/04, Laboratoires Boiron, tuomio 7.9.2006, Kok., s. I-7529, 50–57 kohta; asia C-206/06, Essent Netwerk Noord ym., tuomio 17.7.2008, Kok., s. I-5497, 79–88 kohta; asia T-157/01, Danske Busvognmænd v. komissio, tuomio 16.3.2004, Kok., s. II-917, 97 ja 98 kohta; asia T-274/01, Valmont v. komissio, tuomio 16.9.2004, Kok., s. II-3145, 130 ja 131 kohta; asia T-349/03, Corsica Ferries France v. komissio, tuomio 15.6.2005, Kok., s. II-2197, 310 kohta ja asia T-289/03, BUPA ym. v. komissio, tuomio 12.2.2008, Kok., s. II-81, 258 kohta).

136 Erityisesti edellä 135 kohdassa mainitussa asiassa Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti yhteisöjen tuomioistuin vastasi ennakkoratkaisukysymykseen, jolla kansallinen tuomioistuin pyrki selvittämään, oliko korvausta, jonka veroneuvontakeskukset kansallisen lainsäädännön mukaisesti perivät veroilmoitusten laatimisesta ja toimittamisesta, pidettävä EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

137 Yhteisöjen tuomioistuin palautti tuomiossaan mieliin neljä Altmark-edellytystä ja korosti sitä, että kyseisten edellytysten täyttäminen mahdollistaa sen, ettei valtion toimenpidettä, jota on pidettävä sellaisena korvauksena, joka on vastike edunsaajayritysten suorittamista sellaisista palveluista, jotka johtuvat julkisen palvelun velvoitteiden täyttämisestä, luokitella valtiontueksi.

138 Yhteisöjen tuomioistuin totesi ensiksi, että kahden viimeksi mainitun edellytyksen, jotka koskevat kyseessä olevan korvauksen tasoa, tarkastelu edellyttää pääasian tosiseikkojen arviointia, ja muistutti, ettei sillä ollut tältä osin toimivaltaa, ja totesi sitten, että kansallisen tuomioistuimen asiana oli näin ollen kyseisten tosiseikkojen valossa arvioida, oliko kyseistä korvausta pidettävä EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

139 On korostettava, että yhteisöjen tuomioistuin piti tältä osin tärkeänä todeta lisäksi, että kansallisella tuomioistuimella ei ole toimivaltaa arvioida, ovatko tukitoimenpiteet tai tukijärjestelmä yhteensopivia yhteismarkkinoiden kanssa, koska tällainen arviointi kuuluu Euroopan yhteisöjen komission yksinomaiseen toimivaltaan, jonka käyttämistä yhteisöjen tuomioistuimet valvovat (edellä 135 kohdassa mainittu asia Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, tuomion 71 kohta).

140 Yhteisöjen tuomioistuimen viimeksi mainittu huomautus osoittaa selvästi, että käsiteltävänä oleva kanneperuste perustuu siihen, että kantaja on sekoittanut toisiinsa Altmark-testin, jonka avulla määritetään, onko kyseessä EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki, ja EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevan testin, jonka avulla määritetään, voidaanko valtiontueksi katsottavaa toimenpidettä pitää soveltuvana yhteismarkkinoille.

141 Tässä tilanteessa on todettava, ettei komissio ole käsiteltävänä olevassa asiassa tehnyt minkäänlaista oikeudellista virhettä.

142 Komissio on nimittäin kanteen kohteena olevassa päätöksessä ensiksi tutkinut sitä, oliko lupamaksujärjestelmää pidettävä valtiontukena. Todettuaan, että edellytys, joka koski valtion varojen käyttöön liittyvän valtiontuen olemassaoloa, täyttyi (kanteen kohteena olevan päätöksen 21 perustelukappale), komissio tarkasti, täyttyikö valikoivan edun olemassaoloa koskeva edellytys (kanteen kohteena olevan päätöksen 22–25 perustelukappale), ja totesi tältä osin, etteivät toinen ja neljäs Altmark-edellytys täyttyneet (kanteen kohteena olevan päätöksen 24 ja 25 perustelukappale), ottamatta kantaa muihin Altmark-edellytyksiin. Komissio totesi lopuksi, että televisiolupamaksua koskeva järjestelmä vaikutti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (kanteen kohteena olevan päätöksen 26 perustelukappale).

143 Komissio katsoi näin ollen, että kyseisen järjestelmän oli katsottava merkitsevän valtiontukea (kanteen kohteena olevan päätöksen 27 perustelukappale).

144 Komissio tutki seuraavaksi sitä, merkitsikö televisiolupamaksua koskeva järjestelmä voimassa olevaa tukea, kuten se oli alustavasti katsonut tehdessään 27.9.1999 päätöksen aloittaa muodollinen tutkintamenettely (ks. edellä 10 kohta). Todettuaan, että kyseinen järjestelmä oli luotu ennen perustamissopimuksen voimaantuloa ja ettei sitä ollut olennaisesti muutettu (kanteen kohteena olevan päätöksen 28–35 perustelukappale), komissio katsoi, että kyse oli asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan b alakohdan i alakohdassa tarkoitetusta voimassa olevasta valtiontuesta (kanteen kohteena olevan päätöksen 36 perustelukappale).

145 Komissio tarkasteli lopuksi asianmukaisesti kyseistä toimenpidettä suhteessa EY 86 artiklan 2 kohtaan voidakseen lopulta päättää menettelyn niiden sitoumusten osalta, joita Ranskan viranomaiset olivat tehneet ja jotka koskivat sellaisia lainsäädännön muutoksia, joiden tarkoituksena oli tarjota riittävät takeet siitä, ettei julkisen palvelun kustannuksista maksettaisi ylisuurta korvausta.

146 Toisin kuin kantaja esittää, komissio ei näin toimiessaan ole jättänyt noudattamatta edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa asetettuja edellytyksiä.

147 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että kantajan esittämä viides kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

148 Kantaja väittää, ettei kanteen kohteena olevassa päätöksessä ilmoiteta yhtäkään seikkaa, jonka perusteella olisi mahdollista ymmärtää komission ratkaisu tehdä kyseisen toimenpiteen soveltuvuus yhteismarkkinoille riippuvaiseksi Ranskan tasavallan ehdottamista sitoumuksista. Kantaja toteaa, että toisin kuin komissio väittää, kantaja ei sekoita keskenään kanteen kohteena olevan päätöksen perusteluihin kohdistuvaa arvosteluaan ja päätöksen perusteltavuuteen kohdistuvaa arvosteluaan, vaan se ainoastaan väittää, että kanteen kohteena oleva päätös on erityisesti kyseisten sitoumusten osalta puutteellisesti perusteltu. Kantaja korostaa seuraavaksi sitä, että kyseistä perustelujen puuttumista on pidettävä sitäkin valitettavampana, kun se on yli kymmenen vuotta sitten aloitetun menettelyn lopputulos. Kantaja huomauttaa, että se tyytyy – ottamatta kantaa kanteen kohteena olevassa päätöksessä olevien selitysten perusteltavuuteen – toteamaan, että kyseiset selitykset ovat niukat, koska kanteen kohteena oleva päätös sisältää ensiksi 65 perustelukappaletta, jotka koskevat sen toteamista, ettei lupamaksujärjestelmä sisällä riittäviä takeita sen varmistamiseksi, että se soveltuu yhteismarkkinoille, mutta hyväksytään sen jälkeen ilman muita selityksiä seitsemässä perustelukappaleessa Ranskan tasavallan antamat sitoumukset.

149 Kantaja toteaa, että kun otetaan huomioon se, että perusteluja koskevaa vaatimusta on arvioitava muun muassa päätöksen adressaattien ja muiden asianomaisten sellaisen tarpeen perusteella, joka liittyy selitysten saamiseen, olisi komission taholta virheellistä pyrkiä rajaamaan kanteen kohteena olevan päätöksen perustelujen riittävyyttä koskevaa arviointia ainoastaan komission ja Ranskan tasavallan välisiin suhteisiin.

Tämä merkitsisi sitä, että sellaisten asianomaisten osapuolten, joilla on intressi valtiontukia koskevien päätösten kumoamismenettelyssä, oikeudet mitätöitäisiin.

150 Perustelujen puutteellisuus on kantajan mukaan sitäkin ilmeisempää, kun otetaan huomioon se intressi, jota kantaja on kyseisen asian osalta osoittanut ja jota runsas yhteydenpito ja kirjeenvaihto ilmentävät.

151 Kantaja toteaa, että sellaisia perusteluja, joissa komissio tyytyy muodollisesti palauttamaan mieliin valtiontuen olemassaoloa koskevat arviointiperusteet todetakseen sen jälkeen kanteen kohteena olevan päätöksen 24 perustelukappaleessa, että ”edellä 94 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetussa tuomiossa asetettu toinen edellytys ei täyty” sillä perusteella, että ”vuoden 1986 laissa ei yksilöidä sellaisia objektiivisia ja läpinäkyviä parametrejä, joiden perusteella korvaus lasketaan”, ei voida pitää riittävinä, koska kyseinen perustelujen puutteellisuus heikentää mahdollisuutta arvioida Ranskan tasavallan antamien sitoumusten relevanssia.

152 Samoista syistä sellaista analyysiä, jossa tyydytään toteamaan, ettei Ranskan lainsäädäntö ole omiaan estämään julkisen palvelun velvoitteista maksettavia ylisuuria korvauksia tai kilpailunvastaisia ristikkäistukia, määrittämättä kuitenkaan niiden määriä, ei myöskään voida pitää riittävänä.

153 Kantaja toteaa, ettei sen arviota muuta se, että komissio on lähettänyt Ranskan tasavallalle aiheellisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksen sisältävän kirjeen ja noudattanut sellaista menettelyä, joka esitellään valtiontukisääntöjen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan annetussa komission tiedonannossa (EYVL 2001, C 320, s. 5; jäljempänä yleisradiotoimintaa koskeva tiedonanto). Kanteen kohteena olevan päätöksen perustelujen puutteellisuutta ei nimittäin voida paikata kantajalle lähetettyyn, 10.12.2003 päivättyyn kirjeeseen sisältyvillä perusteluilla. Kantaja ei myöskään aseta kyseenalaiseksi komission sellaista analyysiä, joka on johtanut toteamukseen siitä, että lupamaksujärjestelmä merkitsee sellaista valtiontukea, jonka osalta ei voida esittää riittäviä takeita siitä, että se soveltuu yhteismarkkinoille. Kantaja toteaa kuitenkin, ettei

sen ole mahdollista arvioida sitä, ovatko komission hyväksymät sitoumukset perusteltuja, koska kyseinen toimielin ei ole selittänyt ratkaisuaan hyväksyä mainitut sitoumukset.

154 Komissio, jota väliintulijat tukevat, riitauttaa kantajan kannan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

155 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklassa edellytettyjen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaisia ja niissä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava yhteisön toimielimen toimenpiteen perustelut siten, että henkilöille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja siten, että toimivaltainen tuomioistuin voi valvoa toimenpiteen laillisuutta. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimenpiteen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, jota niillä, joille päätös on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja siltä osin kuin sitä, ovatko päätöksen perustelut EY 253 artiklan mukaisia, tutkitaan paitsi päätöksen sanamuodon myös asiayhteyden ja kaikkien asiaa koskevien oikeussääntöjen suhteen (ks. mm. yhdistetyt asiat 296/82 ja 318/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek v. komissio, tuomio 13.3.1985, Kok., s. 809, Kok. Ep. VIII, s. 107, 19 kohta; asia C-350/88, Delacre ym. v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok., s. I-395, 15 ja 16 kohta; asia C-56/93, Belgia v. komissio, tuomio 29.2.1996, Kok., s. I-723, 86 kohta ja asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok., s. I-1719, 63 kohta).

156 Komissio on kanteen kohteena olevassa päätöksessä palauttanut ensiksi mieliin kyseisen päätöksen taustalla olevan menettelyn (kanteen kohteena olevan päätöksen 2–16 perustelukappale), kuvaillut toiseksi lupamaksujärjestelmää ja todennut sen merkitsevän olemassa olevaa valtiontukea (kanteen kohteena olevan päätöksen 17–36 perustelukappale), todennut kolmanneksi, että EY 86 artiklan 2 kohdan soveltamista koskeva edellytys, joka liittyy yleisen taloudellisen edun mukaiseen palveluun (kanteen kohteena olevan päätöksen 41–50 perustelukappale), ja edellytys, joka koski mandaattia ja valvontaa (kanteen kohteena olevan päätöksen 51–55 perustelukappale),

täyttyivät, ja neljänneksi tarkastellut edellytystä, joka koski sitä, oliko suoritettu korvaus oikeasuhteinen julkisen palvelun tarpeeseen nähden (kanteen kohteena olevan päätöksen 56 perustelukappale ja sitä seuraavat perustelukappaleet), minkä jälkeen se katsoi viimeksi mainitun tarkastelun osalta, että ”Ranskan lainsäädännössä ei annettu riittäviä takeita sen estämiseksi, että julkisesta palvelusta aiheutuvista kustannuksista maksettaisiin ylisuurta korvausta” (kanteen kohteena olevan päätöksen 60 perustelukappale).

157 Komissio selitti kanteen kohteena olevan päätöksen 61–63 perustelukappaleessa, miksi se katsoi, ettei Ranskan lainsäädäntö sisältänyt tällaisia takeita.

158 Komissio on kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleessa kuvaillut aiheellisia toimenpiteitä koskevaa suositusta, jonka se oli näin ollen lähettänyt Ranskan tasavallalle 10.12.2003 päivätyllä kirjeellä.

159 Komissio viittasi tämän jälkeen Ranskan viranomaisten kanssa käytyyn yhteydenpitoon sekä kuvaili ja tarkasteli niitä sitoumuksia, joita kyseiset viranomaiset olivat antaneet vastauksena aiheellisia toimenpiteitä koskevaan komission ehdotukseen. Komissio totesi, että kyseiset sitoumukset vastasivat sen antamaa suositusta, joten se päätti lopettaa lupamaksun tutkintaa koskevan menettelyn (kanteen kohteena olevan päätöksen 65–72 perustelukappale).

160 Ensinnäkin on todettava, että kanteen kohteena olevan päätöksen perusteluista – jotka on edellä esitetyllä tavalla palautettu mieliin – ilmenevät selvästi ja ymmärrettävästi komission perustelut, joihin se on perustanut päätöksensä lopettaa lupamaksun tutkimista koskeva menettely.

161 Lisäksi on todettava, että kun kantaja väittää kanteessaan, ettei kanteen kohteena olevasta päätöksestä ilmene yhtäkään seikkaa, jonka perusteella kantaja voisi ymmärtää komission ratkaisun tehdä ilmoitetun toimenpiteen soveltuvuus yhteismarkkinoille riippuvaiseksi Ranskan tasavallan ehdottamista sitoumuksista, kantaja ei esitä minkäänlaista täsmällistä seikkaa tämän väitteensä tueksi. Vaikka kantaja mainitsee kirjelmissään useaan otteeseen tekemänsä kantelun ja yhteydenpitonsa komission

kanssa, se ei millään tavalla tuo esille sitä, miten komissio olisi kyseinen kantelu, yhteydenpito tai muut hallussaan olevat tiedot huomioon ottaen ollut velvollinen perustelemaan kanteen kohteena olevan päätöksen laajemmin.

162 Kantaja tyytyy yleisesti vetoamaan siihen, että menettely komissiossa kesti yli kymmenen vuotta, että komissio hyötyi kantajalta saamastaan täydentävästä kantelusta ja runsaasta yhteydenpidosta tämän kanssa, että komissio turvautui ulkopuoliseen tutkimukseen, että se julkisti yleisradiotoimintaa koskevan tiedonannon, johon kanteen kohteena olevassa päätöksessä tyydytään viittaamaan, ja lopuksi, että kanteen kohteena olevan päätöksen 72 perustelukappaleesta ainoastaan seitsemässä perustellaan menettelyn lopettamista. Näiden yleisten toteamusten valossa kantaja omien sanojensa mukaan ”tyytyy – – toteamaan, että komission tarjoamat selitykset ovat niukat” siltä osin kuin on erityisesti kyse mainituista sitoumuksista.

163 On todettava, ettei kantaja näiden näkökohtien avulla tuo esille yhtäkään sellaista seikkaa, jolla voitaisiin osoittaa, että kanteen kohteena olevan päätöksen perustelut olisivat puutteelliset siltä osin kuin on kyse mainituista sitoumuksista.

164 Siltä osin kuin on seuraavaksi kyse väitteestä, joka koskee kanteen kohteena olevan päätöksen 24 perustelukappaleessa olevia toiseen Altmark-edellytykseen liittyviä perusteluja, on muistettava, että komissio on kyseisessä perustelukappaleessa todennut, ettei mainittu edellytys täyttynyt, mitä kantaja ei kiistä. Komissio on perustellut toteamuksensa sillä, että ”vuoden 1986 laissa ei yksilöidä sellaisia objektiivisia ja läpinäkyviä parametrejä, joiden perusteella korvaus julkisesta palvelusta aiheutuvista kustannuksista lasketaan”. On katsottava, että nämä perustelut, jotka on esitetty siinä tarkoituksessa, että lupamaksu luokitellaan valtiontueksi, ovat riittävät.

165 Niiltä osin kuin perusteluihin liittyvä väite koskee lupamaksujärjestelmän soveltuvuutta yhteismarkkinoille, se on hylättävä merkityksettömänä, kuten on jo todettu,

koska Altmark-testi ja kanteen kohteena olevan päätöksen 24 perustelukappaleeseen sisältyvät perustelut koskevat toimenpiteen luokittelua valtiontueksi eivätkä kyseisen tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

166 Niiltä osin kuin on lopuksi kyse väitteestä, joka liittyy pääasiallisesti siihen, että komission olisi pitänyt kanteen kohteena olevassa päätöksessä pyrkiä määrittämään väitetyn ylisuuren korvauksen olemassaolo ja määrä, ja joka kantajan sellainen kanta huomioon ottaen, että lupamaksujärjestelmä on johtanut ylisuureen korvaukseen, on pikemminkin tutkintavelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva aineellinen väite kuin perusteluihin liittyvä väite, on todettava, että voimassa olevien tukien seuranta voi johtaa ainoastaan vastaisuudessa sovellettaviin toimenpiteisiin (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ja T-23/98, Alzetta ym. v. komissio, tuomio 15.6.2000, Kok., s. II-2319, 147 ja 148 kohta; asia T-288/97, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia v. komissio, tuomio 4.4.2001, Kok., s. II-1169, 91 kohta ja yhdistetyt asiat T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, Diputación Foral de Álava v. komissio, tuomio 6.3.2002, Kok., s. II-1275, 172 kohta). Komissio voi näin ollen ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä ainoastaan siinä tapauksessa, että se katsoo, että kyseinen rahoitusjärjestelmä sisältää ylisuurta korvausta koskevan vaaran vastaisuudessa.

167 Tässä tilanteessa on todettava, että vaikka on mahdollista, että voimassa olevaa tukea koskevan jatkuvan seurannan yhteydessä sen tutkimisella, onko aiemmin maksettu ylisuurta korvausta, voi tapauksen erityisten olosuhteiden mukaan olla merkitystä arvioitaessa sitä, soveltuuko kyseinen voimassa oleva tuki yhteismarkkinoille, tällainen tutkiminen ei kuitenkaan sellaisenaan ole ehdottoman välttämätöntä, jotta voitaisiin asianmukaisesti arvioida tarvetta ehdottaa vastaisuudessa sovellettavia aiheellisia toimenpiteitä ja määrittää nämä toimenpiteet. Se, onko vastaisuuden osalta olemassa ylisuurta korvausta koskeva vaara vai ei, riippuu lopullisesti ennen kaikkea rahoitusjärjestelmään liittyvistä konkreettisista menettelytavoista eikä siitä, että kyseinen järjestelmä olisi käytännössä johtanut menneisyydessä ylisuureen korvaukseen.

168 Asiakirja-aineistosta ei ilmene eikä kantaja ole mitenkään näyttänyt toteen, että komission olisi käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa pitänyt lupamaksujärjestelmän EY 88 artiklan 1 kohtaan perustuvan tutkimisen tarpeita ajatellen paitsi tutkia kyseisen järjestelmän ominaispiirteitä myös verrata kaikkia julkisen palvelun rahoituslähteitä

kyseisen palvelun kustannusten kanssa tutkiakseen sitä, oliko Ranskan tasavalta aikaisemmin maksanut mainittujen kustannusten perusteella ylisuurta korvausta.

169 Tältä osin on kiistatonta, että komissio oli jo 10.12.2003 tekemässään päätöksessä ja kantajan tekemän kantelun jälkeen suorittanut tällaisen tutkimuksen ajanjakson 1988–1994 osalta ja että se oli tullut siihen tulokseen, ettei julkisesta palvelusta aiheutuvista kustannuksista ollut kyseisenä ajanjaksona maksettu ylisuurta korvausta.

170 Kantaja ei myöskään mitenkään väitä, että se olisi tehnyt kantelun, jossa väitettäisiin, että ylisuurta korvausta olisi maksettu vuoden 1994 jälkeiseltä ajalta.

171 Kantaja on vuoden 1997 maaliskuussa toimittanut täydennyksen 10.3.1993 päivättyyn kanteluunsa. Riippumatta siitä, että kyseisellä kantelun täydennyksellä ei voi olla merkitystä sen toimittamista edeltävän ajanjakson osalta, on todettava, että kantaja ainoastaan mainitsee lyhyesti ja ilman erityistä merkitystä kyseisen asiakirjan kannekirjelmässään, mutta ei missään tapauksessa millään tavalla siteeraa sitä tai viittaa siihen edes yleispiirteisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämissään kirjelmissä eikä näin ollen perusta siihen yhtäkään erityistä argumenttia tukeakseen väitettään siitä, että komission olisi pitänyt kanteen kohteena olevassa päätöksessä tutkia kysymystä siitä, oliko aikaisemmin maksettu ylisuurta korvausta.

172 Tästä seuraa, ettei kantaja ole mitenkään osoittanut, että komission olisi pitänyt käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa sellaista tarvetta varten, joka koskee lupamaksun tutkimista voimassa olevien tukien osalta ja mahdollista aiheellisia toimenpiteitä koskevaa ehdotusta, tutkia sitä, johtiko kyseinen rahoitusjärjestelmä yhdessä France 2:n ja France 3:n muiden rahoituslähteiden kanssa ylisuureen korvaukseen julkisen palvelun kustannuksista sinä ajankohtana, joka edelsi kanteen kohteena olevan päätöksen tekemistä. Kuten komissio toteaa, kantaja ei kanteessaan esitä yhtäkään todistetta siitä, että kyseinen toimielin olisi laiminlyönyt huolellista ja puolueetonta tutkimista koskevan velvollisuutensa.

173 Lisäksi siltä osin kuin kantajan väite olisi ymmärrettävä siten, että se sisältää komissioon kohdistetun moitteen siitä, ettei tämä ole pyrkinyt kanteen kohteena olevassa päätöksessä määrittämään sellaisen ylisuuren korvauksen määrää, jota tulevaisuudessa saatettaisiin maksaa, jos aiheellisia toimenpiteitä koskevaa ehdotusta ei tehtäisi, on todettava, että paitsi että tällainen tutkimus on täysin spekulatiivinen, se ei ole tarpeellinen, jotta voitaisiin todeta ylisuurta korvausta koskevan vaaran olemassaolo ja muotoilla aiheellisia toimenpiteitä koskeva ehdotus.

174 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että on aiheellista hylätä käsiteltävänä ollut kanneperuste, joka koskee perustelujen puutteellisuutta, sekä kyseisen kanneperusteen yhteydessä esitetty aineellinen väite, joka koskee pääasiallisesti sitä, että komission väitetään laiminlyöneen tutkintavelvollisuutensa siltä osin kuin on kyse ylisuuren korvauksen maksamisesta aikaisemmin tai vastaisuudessa.

Kolmas kanneperuste, joka koskee Ranskan tasavallan sitoumusten puutteellista ulottuvuutta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

175 Kantajan mukaan Ranskan tasavallan sitoumukset eivät ole sellaisia, että niiden avulla voitaisiin taata Ranskan lupamaksujärjestelmän yhteensopivuus valtiontukia koskevien yhteisöjen sääntöjen kanssa. Se, ettei julkisen palvelun velvoitteiden perusteella makseta ylisuurta korvausta, että France Télévisionsin kaupallista toimintaa harjoitetaan markkinakäytäntöjen mukaisesti, että mainostilaa myydään markkinahintaan ja että näiden sääntöjen noudattamista valvomaan asetetaan riippumaton viranomainen, ovat tavoitteita, jotka olisi jo voitu saavuttaa muilla keinoilla tai muilla oikeudellisilla perustoilla.

176 Kantajan mukaan kyseiset sitoumukset ovat täysin muodollisia ja ne rajoittuvat pääasiallisesti lainsäädännön ehostamiseen tavalla, joka ei merkitse tuntuvaa parannusta sellaisiin aikaisempiin välineisiin nähden, jotka ovat osoittautuneet riittämättömiksi ylisuuren korvauksen välttämiseksi ja sen välttämiseksi, että kaupallista toimintaa harjoitetaan ehdoin, jotka eivät vastaa markkinaehtoja. Sillä, että Ranskan lainsäädännössä nimenomaisesti mainitaan sellaiset yhteisön oikeuden periaatteet, joita joka tapauksessa jo sovelletaan, ei voi olla enempää vaikutusta kuin kyseisillä periaatteilla itsellään.

177 Kantaja ihmettelee erityisesti sitä, että komissio toteaa ensiksi kanteen kohteena olevan päätöksen 24 perustelukappaleessa sellaisten objektiivisten ja avointen parametrien puuttumisen, joiden perusteella korvaus julkisen palvelun kustannuksista on laskettava, mutta jättää sen jälkeen täsmentämättä, mitkä näiden parametrien olisi oltava, eikä edes saa Ranskan tasavallalta konkreettisia sitoumuksia tältä osin.

178 Komission olisi kantajan mukaan pitänyt pikemminkin ehdottaa lupamaksun poistamista, koska sillä maksettiin ylisuuri korvaus julkisen palvelun velvoitteista aiheutuvista kustannuksista ja koska sitä oli pidettävä kilpailunvastaisena tukena.

179 Tämä olisi kantajan mukaan ollut tarpeen sitä suuremmallakin syyllä, koska Ranskan tasavallan sitoumusten täytäntöönpano ei ollut lähelläkään toteutumista vuonna 2006, mikä merkitsi myös sitä, että kyseinen jäsenvaltio ei noudattanut lojaalia yhteistyötä koskevaa velvollisuuttaan. France Télévisions Publicité oli nimittäin vuonna 2006 sitoutunut asettamaan yhden GRP-kustannuksistaan (Gross Rating Point (media-peiton mittari)) 25 prosenttiin kantajan ja kaupallisen yleisradioyhtiön M6:n GRP-kustannuksista, mikä sopii huonosti yhteen Ranskan tasavallan sellaisen sitoumuksen kanssa, että säätämällä asiasta laissa se saisi France Télévisionsin noudattamaan markkinaehtoja kaupallisessa toiminnassaan.

180 Komissio, jota väliintulijat tukevat, päättelee kantajan sen toteamuksen perusteella, että valtiontukia koskevien sääntöjen noudattaminen on tavoite, joka olisi jo voitu saavuttaa muilla keinoilla tai muilla oikeudellisilla perustoilla, että uusien takeiden käyttöönotto aiheellisten toimenpiteiden avulla oli hyvinkin tarpeen, ja toteaa tältä osin, ettei

kantajan tämä väite millään tavalla osoita sitä, että Ranskan tasavallan sitoumukset olisivat olleet ulottuvuudeltaan puutteellisia.

181 Komission mukaan ei ole asianmukaista esittää, että Ranskan tasavallan sitoumukset eivät olisi tehokkaita, sillä perusteella, että niiden väitetään olevan tarpeettomia.

182 Komission mukaan kantaja ainoastaan väittää – esittämättä asiasta alkeellisintakaan näyttöä –, että kyseiset sitoumukset eivät ole omiaan täyttämään yhteisön oikeuden vaatimuksia.

183 Kyseiset sitoumukset eivät komission mukaan merkitse pelkästään lainsäädännön ehostamista, vaan sitä, että Ranskan oikeusjärjestykseen kirjataan – tavalla, joka tekee niistä ranskalaisten oikeusnormien mukaan pakottavia – sellaisia säännöksiä, joilla taataan, että Ranskan julkisen palvelun kanavien rahoituksessa noudatetaan yleisradiotoimintaa koskevaa tiedonantoa.

184 Sen väitteen osalta, että monia yhteisön säädöksiä on jo välttämättä sovellettava kansallisessa oikeusjärjestyksessä, komissio huomauttaa, että jos kyseistä ajatuskulkua seurattaisiin loppuun saakka, menettelyt, jotka koskevat voimassa olevien tukien ja uusien tukien valvontaa yksittäisten päätösten avulla, menettäisivät merkityksensä, koska horisontaaliset säännökset olisivat tältä osin riittäviä.

185 Komissio toteaa, että toisin kuin kantaja väittää siltä osin kuin on kyse siitä, että kanteen kohteena olevasta päätöksestä on todettu puuttuvan sellaiset objektiiviset ja avoimet parametrit, joiden avulla voitaisiin tarkistaa se, ettei ylisuurta korvausta ole maksettu, Ranskan viranomaiset ovat antaneet tarpeelliset sitoumukset. Komissio viittaa tältä osin kanteen kohteena olevan päätöksen 67 perustelukappaleeseen.

186 Komission mukaan väite, joka koskee vuonna 2006 noudatettuja julkisia kanavia koskevia tariffikäytäntöjä, on uusi väite ja se on näin ollen jätettävä tutkimatta. Komission mukaan vaikuttaa joka tapauksessa siltä, että ne käytännöt, joihin on viitattu, kuuluvat vielä voimassa olevien tukien seurantaa koskevan menettelyn piiriin, koska kahden vuoden määräaika ei ole vielä päättynyt. Näin ollen kyseisiin käytäntöihin ei voida vedota sitoumusten väitetyn tehottomuuden näyttämiseksi toteen. Aineellisen kysymyksen osalta kantaja ei komission mukaan varsinkaan esitä näyttöä siitä, että väitetyt käytännöt liittyisivät hintojen polkemiseen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

187 Asetuksen N:o 659/1999 18 artiklassa säädetään, että jos komissio katsoo, että voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille, se ”antaa suosituksen, jossa se ehdottaa aiheellisia toimenpiteitä asianomaiselle jäsenvaltiolle”. Saman säännöksen mukaan ”suositus voi koskea erityisesti – – tukiohjelman asiasisällön muuttamista; tai – – menettelytapoja koskevien vaatimusten asettamista; taikka – – tukiohjelman lakkauttamista”. Saman asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jos asianomainen jäsenvaltio hyväksyy ehdotetut toimenpiteet ja ilmoittaa siitä komissiolle, komissio kirjaa kyseisen tiedon”.

188 Asetuksen N:o 659/1999 18 artiklan sanamuodosta ilmenee, että komissiolla on laaja harkintavalta, kun se käyttää toimivaltaansa tehdä saman asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa mainittua päätöstä kyseisen asetuksen ”18 artiklan nojalla yhdessä 19 artiklan 1 kohdan kanssa” ja tältä osin määrittää toimenpiteet, joilla voidaan vastata sen päätelmään siitä, että kyseinen voimassa oleva tukiohjelma ei sovellu tai ei enää sovellu yhteismarkkinoille.

189 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tässä tilanteessa pidä korvata komission arviointia omalla arvioinnillaan, vaan sen valvonta rajoittuu sen selvittämiseen, ettei komissio ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että annetut sitoumukset olivat sellaisia, että niillä voitiin ratkaista kyseisen tukijärjestelmän aiheuttamat

ongelmat (ks. vastaavasti asia T-149/95, Ducros v. komissio, tuomio 5.11.1997, Kok., s. II-2031, 63 kohta; asia T-35/99, Keller ja Keller Meccanica v. komissio, tuomio 30.1.2002, Kok., s. II-261, 77 kohta; ks. myös vastaavasti asia T-119/02, Royal Philips Electronics v. komissio, tuomio 3.4.2003, Kok., s. II-1433, 78 kohta; asia T-158/00, ARD v. komissio, tuomio 30.9.2003, Kok., s. II-3825, 329 kohta ja asia T-177/04, easyJet v. komissio, tuomio 4.7.2006, Kok., s. II-1931, 128 kohta).

190 Kantaja väittää käsiteltävänä olevalla kanneperusteellaan pääasiallisesti, että Ranskan tasavallan sitoumukset, jotka on annettu vastauksena aiheellisia toimenpiteitä koskevaan komission ehdotukseen ja jotka kyseinen toimielin on hyväksynyt, eivät merkitse minkäänlaista tuntuvaa parannusta sellaisiin olemassa oleviin välineisiin nähden, jotka olivat osoittautuneet riittämättömiksi ylisuuren korvauksen välttämiseksi.

191 On todettava, että paitsi että kantajan väitettä siitä, että lupamaksua koskeva järjestelmä olisi johtanut ylisuureen korvaukseen, ei ole mitenkään tuettu, kyseinen toteamus on joka tapauksessa merkityksetön.

192 Sen kannalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi valvoa kanteen kohteena olevan päätöksen laillisuutta, relevantti kysymys ei ole se, onko lupamaksua koskeva järjestelmä johtanut ylisuureen korvaukseen kyseistä päätöstä edeltävän ajanjakson osalta, vaan ainoastaan kysymys siitä, olisiko komission käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa pitänyt kyseisen rahoitusjärjestelmän tutkimiseksi ja aiheellisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksen tekemiseksi tutkia, oliko tällaista ylikorvausta maksettu.

193 Kuten edellä on jo todettu (edellä 172 ja 173 kohta), komissio ei ole laiminlyönyt tutkintavelvollisuuttaan sen takia, ettei se käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa suorittanut tällaista tutkimusta kanteen kohteena olevassa päätöksessä.

194 Siltä osin kuin kantaja vetoaa paitsi kirjelmissään (ks. edellä 179 kohta) myös 9.10.2008 päivätyssä kirjeessään kanteen kohteena olevaa päätöstä myöhäisempiin seikkoihin, ne on hylättävä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön toimen laillisuutta on arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok., s. 321, Kok. Ep. IV, s. 311, 7 kohta; yhdistetyt asiat T-177/94 ja T-377/94, Altmann ym. v. komissio, tuomio 12.12.1996, Kok., s. II-2041, 119 kohta ja asia T-322/01, Roquette Frères v. komissio, tuomio 27.9.2006, Kok., s. II-3137, 325 kohta). Näin ollen tämän toimen laillisuutta arvioitaessa ei voida ottaa huomioon kyseisen toimen antamispäivän jälkeisiä seikkoja (em. asia Roquette Frères v. komissio, tuomion 25 kohta; ks. vastaavasti myös asia T-229/94, Deutsche Bahn v. komissio, tuomio 21.10.1997, Kok., s. II-1689, 102 kohta ja asia T-165/04, Vounakis v. komissio, tuomio 13.7.2006, Kok. H., s. I-A-2-155 ja II-A-2-735, 114 kohta).

195 Lisäksi siltä osin kuin on erityisesti kyse sellaisista asiakirjoista, jotka kantaja on sisällyttänyt 9.10.2008 päivättyyn kirjeeseensä ja jotka se on esittänyt uusina oikeudellisina seikkoina, on todettava, ettei kantaja ole istunnossa kyseisten asiakirjojen perusteella osoittanut sellaisten kanteen kohteena olevaa päätöstä edeltävien seikkojen olemassaoloa, jotka olisivat olleet komission mutta ei kantajan tiedossa ja jotka olisivat käyneet ilmi kyseisistä asiakirjoista. Siltä osin kuin on vielä kyse edellä 22 kohdassa mainitusta asiasta SIC vastaan komissio kantaja ei ole osoittanut eikä muutenkaan käy ilmi, että kyseisellä tuomiolla olisi selvennetty tai täsmennetty yhteisön oikeuden säännöksen merkitystä sellaisena, kuin kyseinen säännös olisi pitänyt ymmärtää sen voimaantulosta lähtien, mikä kantajan mukaan puolestaan merkitsisi sitä, että kun kyseinen säännös ja sen merkitys tällä tavoin täsmennettynä otetaan huomioon, kanteen kohteena oleva päätös olisi lainvastainen.

196 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että toisin kuin kantaja väittää, esille nouseva kysymys ei koske sitä, merkitsivätkö ehdotetut toimenpiteet tuntuvaa parannusta sellaisiin aikaisempiin välineisiin nähden, jotka olivat osoittautuneet riittämättömiksi ylisuuren korvauksen välttämiseksi, vaan sitä, vastaavatko Ranskan tasavallan antamat sitoumukset ja sen toteuttamat toimenpiteet riittävästi niihin ongelmiin, jotka komissio on yksilöinyt tutkiessaan lupamaksun soveltuvuutta yhteismarkkinoille, kun palautetaan vielä mieliin se, että kun ei ole ilmennyt mitään viitteitä siitä, että komissio olisi laiminlyönyt huolellista ja puolueetonta tutkintaa koskevan velvollisuutensa (ks. edellä 172 kohta), komission suorittamaa kyseisten ongelmien yksilöintiä ei voida asettaa kyseenalaiseksi.

197 Tämän tutkimuksen osalta on aiheellista tarkastella uudelleen kanteen kohteena olevan päätöksen sanamuotoja.

198 Kanteen kohteena olevan päätöksen 56 perustelukappaleessa komissio aloittaa oikeasuhteisuutta koskevan tutkintansa ja toteaa, että sen on varmistauduttava siitä, että ”[rahoitus]mekanismi tarjoaa riittävät takeet siitä, ettei julkisen palvelun aiheuttamista kustannuksista makseta ylisuurta korvausta”.

199 Kanteen kohteena olevan päätöksen 60 perustelukappaleessa komissio ilmoittaa ”katsovansa, ettei Ranskan lainsäädäntö sisällä riittäviä takeita siitä, ettei ylisuurta korvausta makseta”, minkä jälkeen se tuo kyseisen päätöksen 61–63 perustelukappaleessa nimenomaisesti esille huolenaiheensa.

200 Komissio arvostelee Ranskan lainsäädäntöä ensinnäkin pääasiallisesti siitä, ettei se ”sisällä yhtäkään säännöstä, jossa nimenomaisesti säädettäisiin siitä, että se korvaus, jonka valtio suorittaa sellaisen julkiseen palveluun liittyvästä toiminnasta aiheutuvista kustannuksista, joita aiheutuu kyseistä julkista palvelua suorittavalle kanavalle, ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen kyseisten kustannusten korvaamiseksi, kun otetaan huomioon kyseisen kanavan kaupallisen toiminnan nettotuotto” (kanteen kohteena olevan päätöksen 61 perustelukappale), toiseksi siitä, ettei siinä ”todeta nimenomaisesti lainkaan, että [kyseistä] kaupallista toimintaa – – olisi harjoitettava markkinakäytäntöjen mukaisesti” (kanteen kohteena olevan päätöksen 62 perustelukappale), ja kolmanneksi siitä, että siinä ”[ei] säädetä nimenomaisesti siitä, että julkisen palvelun alaan kuuluvan televisio-ohjelmien käytön sekä julkista palvelua suorittavan televisiokanavan toimesta tapahtuvan mainostilan myynnin on tapahduttava markkinahinnoin” (kanteen kohteena olevan päätöksen 63 perustelukappale).

201 Edellä esitetystä seuraa, että komission yksilöimät ongelmat, joihin komissio perustaa näkemyksensä siitä, ettei Ranskan lainsäädäntö tarjoa riittäviä takeita, ja joilla se perustelee aiheellisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksensa, koskevat sitä, ettei kyseisessä lainsäädännössä – vieläpä sen säädösosassa – toisteta nimenomaisesti tiettyjä yhteisöjen oikeuteen sisältyviä vaatimuksia.

202 On todettava, että ne aiheellisia toimenpiteitä koskevat ehdotukset, joita komissio esittää kanteen kohteena olevassa päätöksessä seuraavaksi, vastaavat täysimääräisesti kyseisiin huolenaiheisiin.

203 Näin ollen voidaan todeta, että kun komissio kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleessa toteaa, että Ranskan viranomaisten olisi toteutettava aiheelliset toimenpiteet varmistaakseen tiettyjen periaatteiden noudattamisen, komissio muotoilee nämä periaatteet – joita on kolme – sellaisin sanamuodoin, jotka vastaavat täsmällisesti niitä huolenaiheita, jotka se on ilmaissut kanteen kohteena olevan päätöksen 61–63 perustelukappaleessa.

204 Tämän lisäksi on todettava, että komissio menee tätä tiettyjen periaatteiden noudattamista ja vastaavien aiheellisten toimenpiteiden toteuttamista koskevaa kehotusta pitemmälle ja toteaa aiheellisia toimenpiteitä koskevassa ehdotuksessaan, että riippumattoman viranomaisen olisi säännöllisin väliajoin tarkistettava, että julkisen palvelun kanavat noudattavat velvollisuuttaan harjoittaa kaupallista toimintaansa markkinakäytäntöjen mukaisesti ja muun muassa olla polkematta mainostilan myyntihintoja (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleen toisen ja kolmannen luetelmakohdan loppuosa).

205 Niiden sitoumusten tarkoituksena, joita Ranskan viranomaiset ovat ehdottaneet ja joita komissio on kuvaillut kanteen kohteena olevan päätöksen 67, 69 ja 71 perustelukappaleessa, on vastata komission huolenaiheisiin ja sen tekemiin aiheellisia toimenpiteitä koskeviin ehdotuksiin.

206 Ensimmäisen sitoumuksen tarkoituksena on vastata huolenaiheeseen (ks. kanteen kohteena olevan päätöksen 61 perustelukappale) ja ehdotukseen (kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleen ensimmäinen luetelmakohta), jotka koskevat ylisuurta korvausta julkisen palvelun nettokustannuksista. Näin ollen Ranskan viranomaiset ”sitoutuvat huolehtimaan siitä, että talousarvion laatimisen yhteydessä se rahoituksen määrä, joka ehdotetaan – – osoitettavaksi France Télévisions -konsernille, kattaa ainoastaan julkisen palvelun velvoitteiden täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset” (kanteen kohteena olevan päätöksen 67 perustelukappale). Ranskan viranomaiset ”ovat myös todenneet, että ’tilikauden lopussa havaittu mahdollinen voitto on – – investoitu täysimääräisesti edelleen [julkisten kanavien] toimintaan, tarkemmin sanoen niiden tuotantovälineiden uusimiseksi tai uudistamiseksi’” ja että tämä mahdollinen voitto otettaisiin huomioon laadittaessa seuraavan tilikauden talousarviota (kanteen kohteena olevan päätöksen 67 perustelukappale). Kyseisen päätöksen samassa kohdassa Ranskan viranomaiset ovat sitoutuneet

kirjaamaan Ranskan lainsäädäntöön periaatteen, joka koskee sitä, ettei julkisesta palvelusta aiheutuvista kustannuksista makseta ylisuurta korvausta.

207 Toisen sitoumuksen tarkoituksena on vastata huolenaiheisiin (ks. kanteen kohteena olevan päätöksen 62 ja 63 perustelukappale) ja ehdotuksiin (ks. kanteen kohteena olevan päätöksen 64 perustelukappaleen toinen ja kolmas luetelmakohta), jotka koskevat julkisten kanavien kaupallista toimintaa, ja sen tarkoituksena on muuttaa tässä tarkoituksessa Ranskan lainsäädännön sanamuotoa (kanteen kohteena olevan päätöksen 69 perustelukappale).

208 Ranskan tasavalta on lisäksi vastauksena komission tekemään aiheellisia toimenpiteitä koskevaan ehdotukseen, joka liittyy säännöllisin väliajoin suoritettavaan valvontaan, antanut sitoumuksen siitä, että riippumaton tarkistuselin – jonka kertomus toimitetaan parlamentille – tarkistaa vuosittain sen, että julkiset kanavat ovat noudattaneet velvollisuuttaan harjoittaa kaupallista toimintaansa markkinaehdoin (ks. kanteen kohteena olevan päätöksen 69 perustelukappaleen viimeinen virke).

209 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, voidaan näin ollen todeta, että ne huolenaiheet, jotka komissio on ilmaissut kanteen kohteena olevan päätöksen 61–63 perustelukappaleessa, vastaavat täydellisesti sen tekemiä, aiheellisia toimenpiteitä koskevia ehdotuksia ja että kyseiset ehdotukset vastaavat täydellisesti Ranskan tasavallan antamia sitoumuksia.

210 Se väite, joka perustuu kanteen kohteena olevan päätöksen 24 perustelukappaleeseen ja joka on esitetty ensimmäisen kerran kantajan vastauksessa – ja joka ei myöskään seuraa oikeudenkäynnin kuluessa esille tulleista oikeudellisista seikoista tai tosiseikoista eikä merkitse kannekirjelmässä esitetyn kanneperusteen laajentamista – on hylättävä työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Kyseinen väite on joka tapauksessa perusteeton, koska siinä tukeudutaan kanteen kohteena olevan päätöksen sellaiseen perustelukappaleeseen, joka koskee yksinomaan lupamaksujärjestelmän luokittelua valtiontueksi.

211 Komissio ei näin ollen ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä muotoillessaan aiheellisia toimenpiteitä koskevia ehdotuksiaan tai hyväksyessään Ranskan tasavallan antamat sitoumukset.

212 Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

213 Koska kantaja on hävinnyt asian kaikkien kanneperusteidensa osalta, tämä kanne on hylättävä perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

214 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan komission ja France Télévisionsin oikeudenkäyntikulut viimeksi mainittujen vaatimusten mukaisesti.

215 Saman työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat olleet asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Ranskan tasavalta vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Télévision française 1 SA (TF1) velvoitetaan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission ja France Télévisions SA:n oikeudenkäyntikulut.

3) Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Vilaras Prek Ciucă

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä maaliskuuta 2009.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt . . . . . II - 479

Tosiseikat . . . . . II - 483

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset . . . . . II - 485

Tutkittavaksi ottaminen . . . . . II - 488

Kanteen nostamiselle varatun määräajan noudattaminen . . . . . II - 488

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 488

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 489

Kanteen kohteena olevan päätöksen luonne . . . . . II - 494

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 494

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 496

Kantajan oikeussuojan tarve . . . . . II - 502

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 502

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 502

Asiakysymys . . . . . II - 505

Toinen kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista . . . . . II - 505

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 505

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 506

Neljäs kanneperuste, joka koskee menettelyn väärinkäyttöä . . . . . II - 507

Asianosaisten lausumat . . . . . II - 507

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 508

Viides kanneperuste, joka koskee asiassa Altmark annetun tuomion virheellistä tulkintaa . II - 509

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 509

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 512

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä . . . . . II - 518

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 518

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 520

Kolmas kanneperuste, joka koskee Ranskan tasavallan sitoumusten puutteellista ulottuvuutta . . . . . II - 525

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat . . . . . II - 525

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta . . . . . II - 528

Oikeudenkäyntikulut . . . . . II - 534